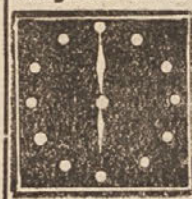

Četrtek
27najkonec sprejemo
mamo oglase za
kongresne dni do3 prazniki
3 × vrednost
vašega oglasaPridobitniki,
ne zamudite prilike za
kongresne dni! Tekste
osnutke in nasvete
brezplačno in neob-
vezno pri oglašnem
oddelku„Glas naroda“
Ljubljana, Gajeva ul. 1Mesečna naročnina
20 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Potrebna je decentralizacija
socialnega zavarovanja
Za veliki Maribor in proti
njemu
Zanikavanje ni — kritika
Položaj ljubljanskih trgovcev
Več praktičnega dela za naša
praktična gospodarska
vprašanja!

Št. 56

Izhaja dnevno razen ponedeljka
in dneva po prazniku

V Ljubljani v torek, dne 25. junija 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Potrebna je decen- tralizacija socialne- ga zavarovanja

Za anketo o finančnem stanju Okrožne-
ga urada za zavarovanje delavcev v Ljub-
ljani, ki bi morala biti danes, a je bila od-
povedana, je pripravil okrožni urad daljši
referat, v katerem je nekaj zelo po-
membnih ugotovitev.

Od teh je pač najvažnejša ta, da je mor-
al ljubljanski okrožni urad k pokritju pri-
manjkljajev v drugih okrožnih uradih v dr-
žavi prispevati v letih 1922. do 1933. nič
manj ko 3.821.304 Din ali skoraj 4 milio-
ne Din.

Če bi bile razmere količkaj bolj ugodne,
bi se še dalo razpravljati o tem, če je pra-
vilno, da morajo bolj upravljani uradi
kriti primanjkljaje slabše upravljanih ura-
dov ali onih, ki nimajo dovolj zavarovan-
cev. Pa tudi v tem primeru bi se le težko
ugovarjalo mnenju, da je edino država
dolžna kriti te primanjkljaje. Na vse zad-
nje res ne gre, da država niti nič ne pri-
speva za socialno zavarovanje, temveč da
je celo sama oproščena od dolžnosti, da pri-
javi svoje delavce pri okrožnih uradih.

Kakršne so pa razmere danes, ni le nad
vse krivično, da morajo nekateri okrožni
uradi kljub vsem lastnim finančnim teža-
vam prispevati še za kritje primanjkljajev
v drugih uradih, temveč je ta zahteva tudi
skrajno negospodarska in škodljiva ter de-
moralizujoča. Prepričani smo, da bi pri-
manjkljaj v sedaj pasivnih okrožnih uradih
tako znatno padli, če bi vsak urad znal, da
mora sam skrbeti za kritje svojih izdatkov
in da se v tem pogledu ne sme zanašati
na pomoč od drugod. S tem predpisom, da
morajo aktivni uradi skrbeti za primanj-
kljaje pasivnim, se dela samo potuha za
slabo gospodarstvo.

Ta obveznost aktivnih uradov pa je
tudi skrajno krivična za njih zavarovance.
Kako vendar pridejo delodajalci in delo-
jemalci Dravske banovine do tega, da pla-
čujejo še za primanjkljaje drugih okrožnih
uradov? Ze itak so socialne dajatve v Drav-
ski banovini najvišje, na drugi strani pa
niti v Dravski banovini ne nudi socialno
zavarovanje zavarovaneem tega, kar oni
upravičeno zahtevajo. Zato ni prav nič
čudno, če je tako zanimanje delodajalcev
ko delojemalcev za sedanje socialno zava-
rovanje vedno manjše in če število prista-
šev tega zavarovanja kar stalno pada. Pre-
pričani smo, da gre na račun tega padajo-
čega smisla za socialno zavarovanje tudi
velik del onih zastankov, o katerih toži re-
ferat okrožnega urada. Kadar ljudje niso
o potrebi in o upravičenosti predpisanih
prispevkov prepričani, takrat tudi pada
vsota teh plačanih prispevkov.

Prezreti pa se tudi ne sme, da so naši
gospodarji dostikrat čitali o poneverbah v
nekaterih okrožnih uradih. Te vesti na-
ravno niso povečale pripravljenosti plače-
vanja prispevkov za socialno zavarovanje.
Naj se vendar od ljudi zahteva samo to,
kar je človeku mogoče.

Vrhu vsega pa je ljubljanski okrožni
urad sam v nad vse težavnem finančnem
položaju, da smatra za potrebno predlagati
nad vse ostre ukrepe za izterjavanje dol-
žnih prispevkov. Da gredo ti predlogi že
mnogo predaleč, treba poudariti že takoj
od početka, ker tudi ne bodo prinesli one-
ga finančnega efekta, kakor ga pričakuje
okrožni urad. Nasprotno bi le še dvignili
nerazpoloženje proti socialnemu zavarova-
nju, kar bi imelo za posledico nadaljnje
povečanje zaostalih prispevkov.

Za sanacijo socialnega zavarovanja je
eno samo zdravilo, da se zopet povrne za-
upanje v soc. zavarovanje, da bo javnost
zopet zanimana na tem zavarovanju. Sred-
stva, s katerim pa je mogoče to doseči, je
samo eno, in t. j. decentralizacija soc. zava-
rovanja. Vsaka banovina mora videti v
okrožnem uradu zopet svoj zavod, ki odda-
ja prebivalstvu banovine vse nazaj, kar
prejema od prebivalstva.

Z decentralizacijo pa se bo olajšala tudi
kontrola in o tem pocenila režija, kar bo
zopet pripomoglo k sanaciji. Naše deloje-
malske ko delodajalske organizacije so se
tudi že ponovno izjavile za to decentrali-
zacijo in tudi to je razlog, da se ta zahteva

Novi vladi predseduje dr. Milan Stojadinović

Od bivše vlade so 4 člani tudi v novi vladi — Dr. Anton
Korošec notranji minister — Vlada je že prisegla

Beograd, 24. junija. b. V teku včerajšnje-
ga dne so bili na dvoru konzultirani dr.
Anton Korošec, Mehmed Spaho in Hodžera.
S tem so bile konzultacije na dvoru kon-
čane. Zvečer ob 21.30 je dobil minister fi-
nanc dr. Milan Stojadinović mandat za se-
stavo nove vlade. Ob tej priliki je bil izdan
naslednji uradni komunikat:

Nj. Vis. knez namestnik je sprejel nocoj
ob 21. uri g. dr. Milana Stojadinovića, fi-
nančnega ministra in mu poveril mandat
za sestavo nove vlade.

Mandatar krone dr. Stojadinović na delu

Beograd, 24. junija. b. Mandatar Krone
dr. Milan Stojadinović je pričel že v zgod-
njih jutranjih urah sprejemati voditelje
posameznih političnih skupin, s katerimi je
hotel sestaviti svojo novo vlado. Kot prvi,
ki so se pripeljali v njegovo vilo na Top-
čiderskem brdu je bil bivši ministrski pred-
sednik dr. Anton Korošec, o katerem se je
že v teku včerajšnjega dne raznesla govo-
rica, da bo v Stojadinovićevem kabinetu

Peter Živković

zavzemal mesto ministra notranjih del.
Kmalu za njim so se pripeljali k Stojadi-
noviću Svetozar Stanković, bivši narodni
poslanec, bivši narodni poslanec Mirko Ko-
mnjenović, Jurij Janković in dr. Mehmed
Spaho, bivši minister. Ko je g. Spaho za-
pustil vilo dr. Stojadinovića, so ga vpra-
šali novinarji, kaj je novega in Spaho je
odgovoril: za sedaj ni še nič, g. Stojadi-
nović dela na sestavi nove vlade.

Kmalu po odhodu g. Spaha se je pojavil
pred Stojadinovićevo vilo Venčeslav Vilder,
predstavnik bivše samostojne demokratske
stranke, ki so ga novinarji obkrožili in ga
vprašali, če bo vstopil v novo vlado. Vilder
je odgovoril ne, jaz grem k Stojadinoviću
na njegovo povabilo samo kot prijatelj in
nisem v tem trenutku nikak političen fak-
tor.

Za njim se je pripeljal k Stojadinoviću
g. Aca Stanojević, eden izmed voditeljev
stare radikalne stranke, katerega je že sta-
ri Pašić vedno klical, kadarkoli je bila na
tapetu vladna kriza. Za njim so se pripe-
ljali tudi Komnenović, Stanković in Jurij
Janković. Vsi so, ostali pri mandatarju
krone več kot eno uro. V zvezi s temi po-
seti se je hitro pojavila prva lista Stojadi-

izvede. Decentralizacija socialnega zava-
rovanja pa končno odgovarja tudi duhu časa
in to ni eden zadnjih tehničnih razlogov, ki
zahteva upoštevanje.

Milan Stojadinović

novičeve vlade, v kateri naj bi bili pristaši
še radikalne stranke, dr. Korošec in dr.
Spaho. Med častnikarji je zavladalo veliko
zanimanje in ugibanje. Največje je bilo za-
nimanje, kdo bo prevzel finančno ministr-
stvo in ministrstvo za zunanja dela. Med
kandidati za zunanje ministrstvo so bili
Dušan Letica in guverner Narodne banke
Milan Radosavljević, po drugi verziji pa
obdržal svoj resor dr. Milan Stojadinović.

Za zunanjega ministra so se imenovali
dosedanji pomočnik zunanjega ministra dr.
Purić, poslanik v Rimu dr. Rakić in Kosta
Kumanudi, predsednik Narodne skupščine.
Med osebami, ki gotovo pridejo v poštvo
pri sestavi nove vlade so bili: Dr. Anton
Korošec kot minister notranjih del, inž.
Bobić in bivši minister Nikola Preka, bivši
minister Kožulj, Auer, Spaho in Dobrovoj
Stošević ter dosedanji minister vojske in
mornarice Peter Živković.

Zaključek konzultacij

Beograd, 24. junija. b. Okrog 12. ure je
zapustil svojo vilo na Topčiderskem brdu
mandatar krone dr. Milan Stojadinović in
se odpeljal v ministrstvo vojske in morna-
rice, kjer je obiskal Petra Živkovića. Ko je
mandatar odhajal iz ministrstva, je g. Sto-
jadinović odgovarjal na kratko: Konzulta-
cije se bodo nadaljevale še popoldne, na-
kar se je odpeljal z avtomobilom zopet v

svojo vilo. Okrog 13. ure je Stojadinović
obiskal voditelja muslimanske organizacije
dr. Mehmeda Spaho in Seftija Behmena. Ko
sta oba bivša ministra odhajala iz vile, sta
na mnogotera vprašanja novinarjem odgo-
varjala na kratko: Vlada je sestavljena. Za
tema dvema je mandatar krone dr. Sto-
jadinović sprejel še nekaj kandidatov, na-
kar so bila konzultiranja zaključena.

Ob 16.30 so se pripeljali s posebnim av-
tomobilom pred predsedništvo vlade trije
duhovniki, in sicer pravoslavni prota Pe-
trović, katoliški župnik in dekan dr. Ma-
tija Petrić in muslimanski hodža Tadić.
To je bilo znamenje, da bo v kratkem za-
prisega novih ministrov. Kmalu po prihodu
vseh treh duhovnikov se je pojavil pred
vhodom palače ministrskega predsedništva
prvi ministrski kandidat Mirko Komnenović.
Na vprašanje novinarjev, kakšen re-
sor bo zavzel, je minister Komnenović od-
govoril: mogoče ministrstvo za telesno
vzgojo ali pa ministrstvo za socialno politi-
ko in narodno zdravje. Takoj za Komne-
novićem je prišel v predsedstvo vlade Sve-
tozar Stanković, za njim so sledili Nikola
Preka, dr. Mehmed Spaho, Dušan Letica,
dr. Behmen, inž. Bobić, Ignat Stefanović,
Djuro Janković, Dobrovoj Stošević, dr.
Auer, kot zadnji pa se je pojavil dr. Anton
Korošec.

Anton Korošec

Zapisrega nove vlade

Točno ob 17. uri je bila zapisrega novevlade, ki je sestavljena tako-le:
DR. MILAN STOJADINOVIC, predsednik vlade in minister za zunanje zadeve,
DR. ANTON KOROSEC, minister notranjih del,
DR. MEHMED SPAHO, prometni minister,
PETER ŽIVKOVIC, minister za vojsko in mornarico,
NIKOLA PREKA, minister za socialno politiko in narodno zdravje,
SVETOZAR STANKOVIC, minister za kmetijstvo,
IGNAT STEFANOVIĆ, minister za šume in rude,
DR. LJUDEVIT AUER, minister za pravosodje in vero,
DR. MILAN VRBANIĆ, minister trgovine in industrije,
DR. DUŠAN LETICA, minister za finance,
DOBRIVOJ SOŠOVIĆ, minister za prosveto,
MIRKO KOMNENOVIĆ, minister za telesno vzgojo,
INŽ. BOBIĆ MILOŠ, minister za gradbe,
DR. SEFTIJA BEHMEN, minister brez portfelja,
DR. DJURO JANKOVIĆ, minister brez portfelja.

Po zapisregi so odšli ministri vsak v svoj novi resor in tam prevzeli še tekom današ-
njega dne posle vlade.

Izjava novega ministrskega predsednika

Beograd, 24. junija. AA. Predsednik ministr-
skega sveta in zunanji minister dr. Milan Sto-
jadinović je dal agenciji Avali tole izjavo:

Kriza vlade, povzročena z razvojem razmer
v notranji politiki, se je srečno končala po naj-
širši konsultaciji predstavnikov vseh političnih
skupin s strani Nj. kr. Vis. kneza-namestnika.
Nova vlada, ki je bila imenovana v znamenju

pomiritve, je sestavljena ne le iz skupin, ki so
bile zastopane v prejšnji vladi, temveč tudi iz
skupin, ki so se doslej nahajale v opoziciji ozi-
roma, ki so stale ob strani. Na ta način se je
razširila osnova, da bi v čim večji meri dosegli
harmonično zblizanje vseh konstruktivnih sil.

To je delovna vlada, ki računa na sodelova-
nje narodnega predstavništva.

Zunanja politika ni prišla tekotom dogodkov prejšnjega tedna nikoli v poštev. Tisti, ki so dolžni skrbeti za trajne in velike interese države, postavljajo zunanjo politiko visoko nad naše notranje izpremembe. Zato je malone odveč vsaka izjava, da bomo ostali zvesti tako odnošajem tesnega sodelovanja z našimi prijatelji in zavezniki v Mali antanti in Balkanski zvezi, kakor tradicionalni politiki prijateljstva z našo

veliko zaveznico na zapadu — s Francijo. Prav tako pa ne bomo ničesar opustili, da ne bi poglobili pristranosti svojih odnošajev tudi z vsemi ostalimi državami, prešinjani s trajno željo, da kar moč izkreno sodelujemo pri čim boljšem mednarodnem sporazumu in pri gospodarski obnovi Evrope, zlasti pa pri okrepitvi in organizaciji mira, ki je vsem narodom toli potreben.

Zunanji tisk o novem predsedniku vlade

Pariz, 24. junija. AA. Vsi današnji politični jutranjki priobčujejo poročila svojih beograjskih dopisnikov in Havasa, da je dobil mandat za sestavo nove vlade dr. Milan Stojadinović. Med drugimi listi priobčuje »Excelsior«, »Homme Libre« in »Petit Parisien« tudi življenje pis dr. Milana Stojadinovića in hvalljo njegovo strokovno znanje v finančnih in gospodarskih vprašanjih ter popisujejo njegovo politično kariero.

»Petit Parisien« poudarja v poročilu svojega beograjskega dopisnika, da je dr. Stojadinović že ponoči konferiral s svojimi bodočimi sodelavci in da bo v teku današnjega dne končal svojo nalogo in sestavil vladu z radikali, Slovenci in muslimani; ta vlada je odločena, da bo proti Hrvatim vodila politiko razumevanja in pomiritve ter stremela po sodelovanju z njimi in tako h končni spravi med vsemi člani velike jugoslovanske družine. Dopisnik dalje poudarja, da bo general Peter Živković obdržal port-

felj vojske in mornarice in bo brez pridržkov podpiral dr. Stojadinovića. Dalje pravi list, da je v Beogradu in v vseh večjih mestih v državi zbudilo splošno zadovoljstvo, ko se je izvedelo, da je knez namestnik sklenil poveriti mandat dr. Stojadinoviću. Njegov sijajni uspeh kot finančni minister v več prilikah, njegova avtoriteta v političnih krogih in njegovo poznavanje inozemstva, kjer se je često mudil, ne samo v evropskih državah, temveč tudi v Ameriki, zbuja na vseh straneh nado v uspeh in trajnost nove vlade.

Dopisnik pravi dalje, da je znana stvar, da je dr. Stojadinović velik prijatelj Francije in bo posvetil veliko pozornost nadaljevanju tradicionalne politike prijateljstva Jugoslavije do velike zaveznice na zapadu.

Dalje pravi dopisnik, da je dr. Stojadinović še mlad mož, vzlic temu pa ima že lepo politično preteklost. Svoje velike sposobnosti je pokazal že pod pokojnim Pašićem, ki ga je kot mladega 34-letnega moža

vzel za finančnega ministra. Dalje slika uspešno delo dr. Stojadinovića kot finančnega ministra v Pašićevem kabinetu, ki je izvedel stabilizacijo dinarja na tak način, da mu je celo Poincaré izrekel priznanje v casu, ko je stabiliziral frank.

List popisuje veliko delavnost dr. Stojadinovića po Pašićevi smrti in poudarja, da je dr. Stojadinović popolnoma kvalificiran, da vzame v svoje roke vladu sprave in pomirjenja napetosti, katere imenovanje je imel knez namestnik pred očmi že meseca decembra 1934, to je kmalu potem, ko je zavzel to mesto.

Berlin, 24. junija. AA. Nemški listi nimajo rednih izdaj v ponedeljek in zato tudi ne prinašajo komentarjev o političnem razvoju v Jugoslaviji. Vzlic temu pa prinašajo nekateri listi, ki so izšli včeraj, da gre razvoj tisto pot, kakor so pričakovali. Med drugimi listi priobčuje tudi »Kölnische Zeitung« izpod peresa svojega beograjskega dopisnika Hermana obširen komentar o sedanji krizi vlade in razvoju položaja, ki zahteva v novih razmerah novih metod. Članek poudarja, da je prihod dr. Mačka v Beograd na vabilo kneza namestnika napravil v Beogradu najboljši vtis. Pomen tega dogodka je zlasti v tem, da se je to pot prvič pripetilo, da je bil voditelj opozicije v avdienci.

Dalje govori članek v nadaljnjih konzultacijah kneza namestnika, ki so se vse vršile v znamenju proučevanja položaja. Dopisnik pripominja, da za zdaj še ni gotovo, kakšna bo vlada, da se pa vsekakor dela za sporazum na najširšem temelju. Zdi se,

da je ostri kurz dokončno odstranjen. Sedanja kriza vlade je prirodni proces prilagoditve stvarni razmerju sil v državi v tej smeri, da se pripomore k zagotovitvi poroštev in konsolidacije države. Režim kneza namestnika in navzočnost generala Živkovića kot vojnega ministra v vladi, sta najboljša poroštev, da bo Jugoslavija tudi pri izvajanju novih metod ostala na temelju osnovnih misli velikega kralja Aleksandra.

Ukaz kr. namestništva o razrešitvi prejšnje in imenovanju nove vlade

Beograd, 24. junija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. po milosti božji in volji naroda kralja Jugoslavije so kraljevi namestniki sprejeli ostavko, ki so jo predložili:

Predsednik vlade in zunanji minister Jevtić Bogoljub (sledje imena vseh bivših ministrov) razrešili so jih dolžnosti in postavili na razpoloženje ter imenovali:

za predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića, ministra na razpoloženju in senatorja (sledje imena vseh ostalih novih ministrov, ki jih navajamo na drugem mestu).

Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister naj izvrši ta ukaz.

Beograd, 24. junija 1935.

Pavle I. r. predsednik min. sveta
dr. Stanković I. r. in zun. min.
dr. Perović I. r. Dr. M. Stojadinović I. r.

Angleški kolonialni realizem

Edenova misija v Rimu

Italiji: gospodarske koncesije in železnico

Eden v Rimu

Rim, 24. junija. Po poročilu agencije Stefapi je včeraj ob 7.05 prispel v Rim britanski minister za DN Eden. Na postaji so ga sprejeli državni podtajnik za zunanje zadeve Suvich, italijanski delegat pri DN Aloisi, britanski poslanik Drummond in visoki funkcionarji italijanskega zunanjega ministrstva.

Mussolini je sprejel Edena danes v avdienci. Ob 1.30 pa je priredil angleškemu ministru na čast kosilo v hotelu »Excelsior«.

Včerašnji razgovori Edena spremlja strokovnjak za abesinska vprašanja

Rim, 24. junija. W. O današnjih razgovorih med Mussolinijem in Edenom je izšel tale uradni komunik:

»Šef italijanske vlade Mussolini je danes dopoldne sprejel v palači Venezia britanskega ministra Edena, s katerim je imel zelo pristran razgovor, ki je trajal skoro dve uri. Tekom razgovorov sta oba državnika razpravljala pred vsem o britansko-nemškem sporazumu z dne 18. t. m., o načrtih zračnega pakta, kakor tudi o drugih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu angleško-francoskih razgovorov v smislu londonske deklaracije z dne 3. februarja t. l. Kakor zatrjujejo v dobro poučenih krogih,

ni prišlo v današnjih razgovorih še do nobene definitivne odločitve. Zato se še ne more vedeti, koliko časa se bo minister Eden zadržal v Rimu, in ni še gotovo, če bo jutri opoldne že odpotoval v Pariz, da nadaljuje razgovore s francoskim zunanjim ministrom Lavalom, ali pa bodo nadaljni razgovori zahtevali podaljšanja njegovega obiska.

Če sta Mussolini in Eden razpravljala tekotom današnjih razgovorov o sporu z Abesinijo, ni znano. Je pa padlo v oči dejstvo, da spremlja Edena poseben strokovnjak angleškega zunanjega ministrstva za abesinske zadeve.

Današnji italijanski listi ne prinašajo nobenih komentarjev o pomenu in namenih Edenovega obiska. Samo list »Giornale d'Italia« v svoji današnji opoldanski izdaji podčrtava v kratkih besedah važnost razgovorov med Mussolinijem in Edenom in pri tej priliki navaja, da bo Nemčija v nekaj letih zgradila mornarico, ki bo najmanj tako velika kakor je italijanska.

Abesinsko vprašanje v ospredju

Pariz, 24. junija. Havas poroča: Listi posvečajo precejšnjo pozornost Edenovim razgovorom v Rimu in poudarjajo njihov pomen. Čeprav pri teh razgovorih uradno ne bodo načeli abesinskega vprašanja, ugotavljajo listi, da bo vendarle

Kupčija na račun Abesinije

Abesiniji: izhod na morje preko angl. Somalije

to vprašanje poglavitna stvar tega sestanka.

»Matin« piše: Vzlic vsemu ni pričakovati, da bi Eden prinesel s seboj kakšen konkreten predlog. Toda Eden bo hotel načeti to izčrpano vprašanje že zato, da bo videl, ali bi se izvedba italijanskega programa dala doseči na miroljubnem način.

Mussolinijevo manevriranje

Socialistični »Populaire« misli, da bo Mussolini takole manevriral: Odnehal bo s svojim odporom proti londonskemu pomorskemu dogovoru, zato bo pa zahteval kar največjo akcijsko svobodo v Afriki.

Angleški kolonialni realizem in Mussolinijev prestiž...

»Journal« misli, da je Eden prišel do poglavitne epizode pri svojem kontinentalnem poslanstvu. Zakaj sodelovanje med Francijo in Anglijo je tako očividna nujnost, da si ne moremo predstavljati, da je bilo še pred kratkim skajeno. Ali bi bil nemški manever sploh mogoč, da se ni pokazala v streškem bloku razpoka, nastala z anglo-italijansko krizo zaradi Abesinije? Ali bo rimski sestanek odpravil to krizo? Če hočemo pripeljati Anglijo v Evropo, mo-

ramo razpršiti strahove zastran imperializma. Stvar je vredna Mussolinijeve inteligence, zakaj nihče ne more zasledovati kolonijske politike zoper Anglijo. Realnosti so glasnejše in trše od prestiža.

...ter kompromis med obema

Londonska »Morningpost« piše, da bo minister Eden predlagal Mussoliniju podporo britanske vlade pri urejanju italijansko-abesinskega spora, in sicer na podlagi gospodarskih koncesij Italiji po Abesiniji. Italija se bo po morala obvezati, da ne bo šla v vojno akcijo in da bo spoštovala politično neodvisnost Abesinije. Med drugim bi Abesinija po tem načrtu dovolila Italiji graditi vojaško progo čez abesinska tla, da tako združi italijansko Somalijo in Eritrejo. Dalje bi Abesinija ponudila Italiji pravico do izkoriščanja nekaterih svojih prirodnih bogastev. Zato bi pa Velika Britanija odstopila Abesiniji gospodarski in morda tudi teritorialni izhod na morje čez britansko Somalijo.

Ali samo pritisk na Abesinijo?...

Tako piše tudi list »News Chronicle«, ki dodaja, da je treba ta predlog sam na sebi pohvaliti le, če bo Abesinija z njim zadovoljna. Če naj pa ta predlog pomeni samo pritisk na Abesinijo, da bi ta laže sprejela italijanske zahteve, potem je treba že sedaj to pobudo obsoditi.

Italija ne bo odnehala

Rim, 24. junija. AA. Iz izjav krogov, ki so v zvezi z zunanjim ministrom, izhaja, da italijanska vlada ne bo odnehala v abesinskem vprašanju. Dobro poučena osebnost je izjavila, da Italija ne bi mogla sprejeti koncesij, ki so o njih poročali neki današnji jutranjki. Ta osebnost je dalje izjavila, da Italija ne bo mogla odstraniti svojih čet iz Vzhodne Afrike, dokler ne dobi stvarnih jamstev za to, da Abesinija ne bo več ogrožala varnosti italijanske Somalije in Eritreje.

V Rimu naglašajo tudi pri tej priliki, da mednarodni odbor za vprašanje italijansko-abesinskega spora nikakor ni pristojen, da bi uredil vsa sporna vprašanja med Italijo in Abesinijo.

Abesinski cesar za mir

London, 24. junija. r. »Sunday Chronicle« priobčuje intervju, ki ga je dal njegovemu poročevalcu abesinski cesar. V tem intervjuju poudarja cesar, da se Abesinija zaveda svojih dolžnosti kot članica Društva narodov in podpisnica Briand-Kelloggovega pakta ter ne bo opustila nobene poti, da se prepreči oborožen spopad. Ne moremo si misliti, je dejal abesinski cesar, da se Društvu narodov ne bi posrečilo urediti tega spora. Doslej nisimo mobilizirali niti ene vojaške enote, še manj smo pa kje zbirali čete. Trudimo se, da vse storimo, da se čim prej najde ugodna mirna ureditev spora. Toda če se bo ta stvar še dalje odlašala in s tem Italiji dajala priložnost, da se pripravi za vojno, bo potrebno, da se tudi mi za ta primer resno pripravimo.

Turški general v Addis-Abebi

Pariz, 24. junija. AA. V intervjuju, ki ga je dal »Matinu«, je abesinski cesar izjavil na vprašanje, kakšno funkcijo ima turški general Muhamed Menin, da se ta general res

mudi v Addis-Abebi, vendar pa ni dobil poveljstva v abesinski vojski.

Tudi grški oficirji v Abesiniji

Pariz, 24. junija. AA. Po neki nepotrjeni vesti iz Carigrada nameravajo grški častniki, ki so po nedavni grški revoluciji zbežali v Turčijo, stopiti v abesinsko vojsko.

Italijanske težkoče v Vzhodni Afriki

Veliko pomanjkanje vode

London, 24. junija. AA. Današnji »Times« priobčuje obširno poročilo iz Kaira. Iz tega poročila se vidi, da naletavajo Italijani pri zbiranju svojih čet v Vzhodni Afriki na velikanske težkoče, ne toliko zastran hrane, ki jo italijanske vojaške oblasti v velikih količinah kupujejo na vseh straneh, kakor zastran oskrbe z vodo. Za nekatere vojaške enote morajo voziti vodo celo iz Sudana, to je 350 milj daleč. Poročilo pravi med drugim, da se je izvoz iz Sudana po zaslugi italijanskih nakupov v primeri s povprečnim izvozom zadnjih let, skoraj popedelsetoril.

Bolgarija—Rusija

Sofija, 24. junija. AA. V nekaterih krogih trde, da je sovjetska vlada poslala bolgarski vladi predlog o sklenitvi kulturne konvencije med obema državama.

Če ne bi bilo rjavih sraic...

Göring

na shodu nac.-soc. stranke v Nürnbergu: „Ne bi nam priznali niti enega topa, niti enega letala, niti ene ladje, če ne bi bilo nas“

Nürnberg, 24. junija. DNB poroča: Včeraj je bil na Hesslovem griču pri Nürnbergu velik strankarski shod, ki se ga je udeležilo več ko 80.000 ljudi. Na zborovanju je govoril predsednik pruske vlade general Göring, ki se je v svojem govoru najprej dotaknil takozvanega brezboštva. Če nas imajo za brezbožce zato, ker se nečemo odreči zgodovinski veličini svojih prednikov, je izjavjal Göring, naj nas le imajo. Toda ne zamerijo naj nam, da se rajši tu sestajamo na tem veličastnem zborovanju složnega naroda, kakor pa da bi poslušali razne duhovniške prepire. Boljše je, da tu pod milim božjim nebom manifestiramo edinstvo vsega naroda, kakor pa da bi pustili, da se narod raznaroduje z veropovednimi razprtijami. Vseeno je boljše verovati v moč lastnega naroda, kakor pa slučajno pozabiti to ali ono točko iz tega ali onega katekizma. Vsi narodi, ki se iskreno in nepristransko zanimajo za Nemčijo, jo zdaj spet spoštujejo. In to spoštovanje do Nemčije je delo Hitlerja. Mogoče je popolnoma prirodni pojav, da ravno tisti narodi, v katerih žilah teče prav tako germanska kri, prvi priznavajo Nemčiji pravice, ki ji gredo. Srečni smo, da smo si pridobili spoštovanje prav teh narodov. Zakaj prijateljstvo se more roditi samo iz vzajemnega spoštovanja, pravi mir pa lahko temelji samo na prijateljstvu in spoštovanju.

Vidite, zato nas tako vesele lepe besede, ki smo jih slišali iz Anglije. Tam smejo biti prepričani, da ne samo bivši nemški bojevniki, temveč ves nemški narod prisrčno in iskreno sprejema ponujeno junaško desnico.

Boj za izgradnjo nemške bodočnosti se nadaljuje. Nemški narod ne bo nikdar žrtvoval ničesar od tega, kar si je izvojeval z mnogimi boji in žrtvami. Noben narod, da poudari Göring, ni

danes zadosti močan, da bi mogel brez tuje pomoči Nemčijo zrušiti.

Ob koncu svojega govora je Göring z navdušenjem dodal: Ne bi nam priznali niti enega bataljona pehote, niti enega topa, niti enega letala in niti ene nove ladje, da niso zmagali boreci v rjavih sračajh.

35 : 100 šele leta 1940

Včerašnji »Daily Telegraph« piše, da so v britansko-nemški pomorski sporazum dali tudi določbo, s katero se Nemčija obveže, da ne bo za primer vojne nikoli uporabila podmornice zoper trgovske ladje. S posebnim dogovorom so po trditvah tega lista tudi sklenili, da ne bo nobena stranka hitro izvajala svojega pomorskega programa. Nemčija bo izvedbo svojega programa izgradnje vojnega mornarice do višine 35% britanske mornarice razdelila na posamezna leta do 1940. Velika Britanija bo pa začela nadomeščati zastarele enote svoje mornarice šele leta 1937.

Sofija, 24. junija. Pri današnjem tekmi Jugoslavija—Bolgarija je bil rezultat 3 : 3 (1 : 0), kar pomeni zmago Jugoslavije pri balkaniadi.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved. Toplo vreme še nadalje.

Druga skupina ameriških Slovencev v domovini

Lep sprejem 35 rojakov iz Amerike

Ljubljana, 24. junija. Z gorenjskim brzovlakom je danes okrog devetih prispela v Ljubljano druga skupina ameriških Slovencev, ki so spet po dolgih letih prišli pogledat svojo staro domovino in obujati spomine na svoja mladostna leta. Svoje daljne rojake iz Amerike je prišla na glavni kolodvor pričakovati in pozdraviti velika množica ljubljanskega občinstva, kakor tudi znancev, prijateljev in sorodnikov. Med njimi jih je bilo tudi večje število takih Amerikancev, ki so pripotovali v domovino že s prejšnjimi skupinami in se mude sedaj doma samo na začasnem odhodu.

Sprejema so se udeležili med drugimi kot zastopniki naših organizacij, korporacij in oblasti: predsednik Rafaelove izseljenske družbe p. Kazimir Zakrajšek, za bansko upravo ravnatelj g. Fink, izseljenski referent na banski upravi, g. Remeč, zastopnik »Glasa naroda« v Ameriki, za mestnega načelnika dr. Mis, za na-

nje med nami ravnatelj izseljenskega urada in zastopnik g. bana g. Fink, v imenu Mestne občine jim je želel dobrodošlico dr. Mis, češ, naj bodo ponosni na trud, s katerim so zgradili domove v daljnem svetu, zastopnik odbora za evharistični kongres dr. Žitko jih je pozdravil z veseljem in upanjem, da bodo po svoji vrnitvi v Ameriko lahko poročali, da doma še zmerom čulimo za rojake v tujini. Predsednik Rafaelove družbe p. Zakrajšek jih je zagotavljal, da jim je prišla naproti domovina-mati, ki jim prinaša prvi materinski poljub in objem. Vabi jih, da se udeležijo prvega slovenskega izseljenskega kongresa, ki bo 1. julija v kraljevi banski upravi. Goste je nato kot zastopnik narodnega izseljenskega odbora pozdravil še g. Kravos. Vsem pozdravom in dobrodošlicam se je nato v imenu narodnega odbora sv. Rafaela zahvalil župnik v Čikagu g. Aleksander Vrankar. Čeprav jih je malo, vendar čutilo še vsi z domovino in so polni ljubezni do slovenske zemlje, o ka-

Ameriški gostje ob sprejemu.

rodni izseljenski odbor VI. Kravos in Joža Bohinec, dr. Žitko za evharistični odbor, g. Hribar kot vodja jugoslovanskega oddelka banke »Germanico« iz Buenos Airesa, Anton Marinček kot zastopnik Delavske zbornice, g. Slapšak, upravitelj šole v Šiški, in g. Marinšek za Rafaelovo družbo.

Takoj ob prihodu brzovlaka je ameriškim gostom zaigrala v pozdrav godba »Zarjese veselo dobrodošlico. Ameriške izletnike, ki so se pripeljali naravnost iz Pariza in so prišli obiskat domovino prav iz Čikaga, Newyorka, Clevelanda in Ilynoisa, je občinstvo toplo in pristržno pozdravilo. Jugoslovanskih izletnikov je bilo v celnem 35, med njimi 25 Slovencev. Vsi so izražali posebno zadovoljstvo nad udobno vožnjo. Rojake so pozdravili in jim želeli prijetno biva-

teri more le reči: »Domovina, ti si zdravje!«

Med pristržnim pozdravljanjem in med zvoki godbe so se naši rojaki podali v hotel »Metropol«, kjer jim je Francoska linija priredila majhno zakusko. Preko morja so se naši Amerikanci prepeljali iz Newyorka na ekspresnem parniku »Champlain«, ki je last francoske paroplovne družbe Cie. Ge. Transatlantique, že po 6 dnevni vožnji v pristanišče Le Havre. Izletniki, ki ostanejo nekaj mesecev v domovini, so se na svoji vožnji na tem parniku počutili prav dobro. V Ameriko se povrnejo šele v pomorskim velikanom »Normandie«. Izlet je organiziral za Evharistični kongres v Ljubljani znani slovenski odvetnik v Newyorku, g. Leo Zakrajšek, brat gospoda p. Kazimirja Zakrajška, ki je spremljal izletnike prav do Ljubljane.

15 let dela za svoj dom

Slovesna otvoritev »Poštne doma v Ljubljani

Ljubljana, 24. junija.

Nedelja je bila za poštarije pravi praznik dela in poštrevnosti, ko so po 15 letih lahko otvorili svoj »Poštni dom«, ki so si ga zgradili na lepem prostoru za Bežigradom nasproti cerkve sv. Cirila in Metoda.

V nedeljo popoldne se je pred novim »Poštnim domom« ob pol dveh zbrala množica občinstva, da prisostvuje slovesni blagoslovitvi in otvoritvi doma. Slavlja so se udeležili tudi direktor dravske poštne direkcije dr. Tavzes kot zastopnik šefa poštne, telegrafske in telefonske službe, pomočnik prometnega ministra inž. Ratajca, upravnik glavne pošte mestni svetnik Vinko Janežič za mestno občino, predsednik osrednjega odbora združenja poštinih, telefonskih in telegrafskih uslužbencev Vladeta Krstič iz Beograda in razni zastopniki poštarskih in sorodnih organizacij. Nova zgradba je za poštarije velika pridobitev, ker pomeni v njihovem stanovanjskem življenju novo dobo dela. Dvornadstopno poslopje je zgrajeno skromno, vendar zelo praktično: v pritličju ima štiri trgovske lokale, v prvem nadstropju je sejna dvorana in sedem lokalov za poštarske organizacije, v drugem pa ima še tri stanovanja, dve sobi za goste, podeželske poštarije, ki morejo v tem poslopju dobiti zelo ugodno prenočišče. Parcelo, na kateri stoji današnja zgradba, je poštna zadruga kupila že leta 1929. za okrog 100.000 Din in meri 900 m². Zgradba sama pa je stala 800.000 Din. Danes bi stala zgradba z zemljiščem vred preko en milijon. S prispevki, loterijami in tombolami, so si člani poštne zadruge zgradili dom, ki jim je lahko v ponos. Gradbeni dela je izvršila tvrdka Mavrič, firma Lavrenčič & comp. pa je v splošno zadovoljstvo položila parkete. Namen doma je pred vsem nuditi gospodarsko in socialno pomoč svojim članom.

Pred »Poštnim domom« je okrog pol dveh zaigrala slovesna godba državno himno, nato pa je postarševski podpredsednik zadruge »Poštni dom« g. Urbančič pozdravil goste. Župnik g. pater Kazimir Zakrajšek je dom blagoslovil. Predsednik Urbančič se mu je lepo zahvalil za prisrčne besede, v imenu poštarijev pa je poudaril, da se danes poštariji spominjajo svoje ljube domovine in našega ljubega mladega kralja Petra II. Poštarska godba je nato zaigrala državno himno, nakar je g. Urbančič odprl vrata novemu domu in ga tako otvoril.

Po ogledu poslopja se je v sejni dvorani nato vršil prvi občni zbor. Predsednik gospod

Urbančič je navajal vso zgodovino postanka in razvoja zadruge »Poštni dom«. V svojem govoru je poudarjal, da je dom zidan za vse poštarije v Dravski banovini, obenem pa je odprl tudi drugim izven banovine. Zahvalil se je direktorju dr. Tavzesu, ki je šel z vsemi močmi zadruzi na razpolago, vsem idealnim tovarišem, zlasti pa tajniku zadruge g. Stančiču, ki je poštrevnostno delal v vseh odsekih za uredničenje načrta.

V dolgi vrsti čestitk so pozdravljali graditelje doma direktor dr. Tavzes, za župana svetnik g. Janežič, v imenu združenstva Rože, za Združenje jugoslovanskih učiteljev Kumelj, Mihčič v imenu železničarjev, za Osrednjo poštarsko organizacijo g. Vladeta Krstič, ki je hvalil naprednost in slovesnost Slovencev. Za zagrebške poštarije je govoril dr. Car in Trpar, v imenu zvaničnikov pa g. Sojer. V imenu zagrebške Kluba tovarišic je govorila Horvato, nato pa še zastopnik mariborske organizacije Kumar in predsednik dravske sekcije Združenja Kumer.

Po slavnostnem občnem zboru je predsedujoči povabil vso družbo na vrt, na katerem se je ob sodelovanju poštarske godbe razvila prijateljska zabava.

Poostreno nadzorstvo pri prodaji živil

Ob dnevi Evharističnega kongresa

Ljubljana, 24. junija.

Glede na velik dotok prebivalstva ob priliki evharističnega kongresa bo mestno poglavarstvo v Ljubljani radi očitovanja narodnega zdravja vršilo po svojih organih najostrejšo kontrolo nad prodajo živil.

Nihče ne sme prodajati živil, ki nima za to oblastvenega dovoljenja in uradnega potrdila mestnega fizikata o neoporečnem zdravstvenem stanju. Živila morajo biti po kakovosti brezhibna in vsa zavarovana proti olipavanju, onečiščenju in zapraščenju. Živila se smejo zavijati samo v bel, nerabljen, zavijalni papir. Prodajalci morajo biti telesno čisti, imeti bele predpasnike, lase pa zavarovane z belo ruto, ali belo čepico. Vsaka točilnica mora imeti uveden mestni vodovod in se mora posoda izpirati samo v tekoči vodi.

Proti kršiteljem navedenih zakonskih določil se bo postopalo strogo po zakonu.

Dober oglas ni treba,
da je tudi najdražji.
Važno je samo, kdo ga
sestavi in pripravi.
Poskusite pri odličnem
strokovnjaku

in vprašajte

?

pri

Oglasnem oddelku

„Glas naroda“

Ljubljana, Gajeva 1

Za veliki Maribor in proti niemu

Razlogi za priključitev in proti njej

Maribor, 6. junija.

Najaktualnejši problem Maribora in njegove okolice je vprašanje inkorporacije okolice k mestu. Na zadnjih razgovorih se je okolica upirala priključitvi. Za primer prisilne inkorporacije pa se je zavzemala za to, da se ta izvrši v večjem obsegu, kot to predvideva sedanjica. Kmalu po teh razgovorih sta upravi študentske in pobreške občine sklicali zborovanja. Zaključek je bil zopet isti: ne k Mariboru!

Glede dolžnosti in pravice, ki jih imajo okoliški prebivalci v svojih občinah, bi kazalo, da ostanejo okoliške občine samostojne. Prebivalci niso tako obdavčeni kot bi bili pod mestno upravo, občina pa jim lahko nudi isto, kar bi jim nudila mestna uprava. Skoro vse naše okoliške občine imajo vodovod, elektriko, kanalizacijo, urejene ceste itd., in to pri nižjih davčnih dajatvah glede na meščane. Res je, da ne v takem obsegu, kakor bi ga uleglo izpeljati mesto, vendar še vedno krajevni potrebi primerno. Zaradi tega so se v naših okoliških občinah naselili in si zgradili svoje domove predvsem denarjno šibkejši sloji. S priključitvijo bi bil najhujše prizadet prav ta sloj. V okolici bi se znatno podražila stanovanja, ki so sedaj razmeroma cenena. Okolica bi morala s svojimi prispevki pripomoči tudi k amortizaciji dolgov, od katerih ne bi imela nobene stvarne koristi.

Je pa tudi mnogo razlogov, ki govorijo za priključitev. Spomenice, ki jih izdajajo v tej zadevi okoliške občine, dajejo vtis, da so bile sestavljene na pobudo lokalnega patriotizma naših okoliških občinskih uprav. V teh spomenicah je tudi odstavek, ki pravi, da priključitev v današnjem času ni aktualna.

Priključitev je danes bolj aktualna, kot je bila kdajkoli prej. Aktualna in potrebna v vseh ožirih in bo prav radi tega brez dvoma izvedena. Sicer pa je glede priključitve mnogo možnosti, da bi se izvedla v zadovoljstvo mesta in okolice. Glavni smoter priključitve bi naj bil, da se da teritorialnemu razvoju mesta in okolice potrebna enotnost, ki naj bo tako v interesu mesta kot okolice. Skupna bi naj torej bila vr-

hovna uprava v gradbenem in finančnem pogledu. Tozadevna zahteva okolice, da bi ne bila tako dolgo davčno obremenjena v istem obsegu kot mesto, dokler ne bi imela istih ugodnosti, ki jih ima prebivalstvo sedanega teritorija Maribora, praktično en more biti izvedena. Tudi Mariborčani so si morali s svojim denarjem ustvariti to, kar imajo. — Samostojnost pa bi lahko obdržale okoliške občine v zadevah, ki so res izključno lokalnega značaja in ki nimajo nikakega vidnejšega vpliva na celotni razvoj in nehanje bodočega Velikega Maribora.

Okoliške občine naj predvsem dajo predloge, kako naj bi se priključitev izvedla brez večje škode za okolice. Taki predlogi bi gotovo imeli več haske kakor pa spomenice. Mariboru se bi morala okolica priključiti že davno prej, posebno ona na levem bregu Drave, ki se že desetletja zajeda v mesto. Za priključitev govorijo tako gospodarski, kulturni in nacionalni vidiki, najti je treba tu samo ključ, po katerem bi uredili davčne razmere in druge zadeve, ki se zdaj križajo.

Priključitev ima svoje dobre in slabe strani, tako za mesto kot za okolico. Brez dvoma je, da priključitev potrebna, aktualna je sedaj samo, kako se bo priključitev izvedla, da ne bo trpel pri tem nihče občutnejše škode.

Justifikacija v Mariboru

Juhant je umoril in oropal krošnjarja

Hacina

Maribor, 24. junija.

Danes zjutraj ob 6. uri je bil na dvorišču mariborskega okrožnega sodišča v Mariboru obsojen 33 letni delavec Viktor Juhant, ki je bil 15. marca t. l. pred mariborskim velikim senatom obsojen na smrt na vešalih, ker je 19. novembra lanskega leta v Gradiški pri Gornji Kungoti umoril in oropal svojega sopotnika krošnjarja Stanka Hacina.

Juhant je po obsodbi vložil prošnjo za pomilostitev in je tudi do zadnjega upal, da mu bo ugodeno. V soboto, 22. t. m., pa je bilo mariborsko sodišče brzojavno obveščeno, da je prošnja zavrnjena in da je krvnik Hart s pomočnikom že na poti v Maribor.

V nedeljo ob 11. uri popoldne so Viktorja Juhanta obvestili, da bo moral pod vešala. Vest je sprejel mirno, nakar so ga odvedli v »celico smrti«, kjer je prebil zadnjo noč. Obsojenec ni imel posebnih želj, prosil je samo ravnatelja jetnišnice, naj v njegovem imenu piše materi. Ustregli so mu. Spravil se je tudi z Bogom. Izpovedal ga je pater Kasijan.

Danes ob 6. uri zjutraj so ga pripeljali na dvorišče jetnišnice, kjer so bila postavljena vešala in kjer je že čakal krvnik Hart s pomočnikom. Poveljnik paznikov je javil sodniku Kolšku, da je za izvršitev smrtni kazni vse pripravljeno. Juhant je nato še poljubil razpelo in prosil vse navzoče odpuščanja. Sledila je izvršitev smrtni kazni. Po 4. minutah je sodni izvedenec dr. Zorjan ugotovil smrt.

Samo neodvisen tisk je resničen izraz narodove volje in njegovega hotenja! Zato naročajte, širite, sodelujte in inserirajte v lastnem glasilu: »Glas naroda«!

Pišejo nam

Bencinski dirindaj! Naravnost skandalozno je, kar se godi v zadnjem času z bencinom. Močni neoficialni kartel navija ceno in hoče doprineči k uničenju avtomobilizma in motociklizma sedaj, ko je država storila vse, da bi se razvil, sedaj, ko je država oprostila motocikle in automobile taks.

Od zimске cene Din 750, smo dobili ceno Din 8—, ki se je pojasnjevala s tem, da je to zaščitna cena pred ev. previsokim davkom, ki naj bi se uvedel na bencin. Ko tega davka ni bilo, kartel ni znižal cene, temveč jo je pobiral kar naprej, bržčas v domnevi, da sme on kasiirati ono, česar država ni zahtevala. Zaradi nesporazuma med karteliranimi in nekarteliranimi uvozniki bencina je padla cena v maju na Din 760, v juniju pa je poskočila ponovno in to kar trikrat enom mesecu, ker so se trdke pobolale med seboj. Danes imamo ceno Din 8— v Ljubljani (v Banjaluki na primer samo Din 680, pa smo v isti državi).

Konzument je na milost in nemilost izročeu raznim inozemskim firmam, ki pod imenom jugoslovanskega podjetja diktirajo poljubne cene bencinu in tako praktično ubijajo namero vlade, ki je hotela z oprostitvijo taks poživiti motorni promet v državi. Ali ni pomoči proti temu?!

Utrinek kresnega ognja

Peter: Dovolj, da ti voščim danes,

tvoj god je menda, sv. Janez.

Janez: Ne, hvala, danes ni moj god,

čestitaš lahko kod drugod.

Peter: Tedaj pa voščim prav iz dna,

iz dna globokega sreca.

Janez: Razumi, danes ni moj dan,

ker jaz sem Janez Kapistran!

Peter: Saj ti čestitam prav zato —

Krstnik je krščeval z vodo!

Janez: Le z vodo krščeval Krstnik?

In z vinom, meniš, moj svetnik?

Peter: Ne pravim tega ljavendan,

če kapa teze mu na stran.

Dnevni dogodki

× »Službeni list« prinaša v svojem 50. kosu z dne 22. junija: 1. Razglas glede proračuna mestne občine mariborske za proračunsko leto 1935/36. 2. Uredbo o uvoznini mestne občine mariborske. 3. do 11. Odločbe banske uprave o sejmih in tržnih pravicah v srezu Črnomlju, Dol. Lendavi, Gornjem Gradu, Laškem, mestu Mariboru, Murski Soboti, mestu Pljuju, Slov. Konjicah, področju sreske izpostave v Škofji Loki. — 12. objave banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občinah Dob. Ljutomer-okolica, Tešani, Zalec. »Priloge« so razpisane: službeno mesto zdravnika v združenju zdravstveni občini Novo mesto in pragmatična mesta: občinskega delovodje v Polskavi, ter delovodje-prilavnika v Kobarju, Markovcih in Slovenji vasi in pogodbeno mesto zvanika-pisarja v Polskavi. Razpisana je licitacija za oddajo gradbenih del za Taborski most preko Kokre ter dražba lesa iz razlaščenih veleposestniških gozdov v Kravji peči, Logu, Žetalah in Plešiču. V izvenkonkurznem likvidaciji je prešla Mestna hranilnica v Kočevju. Poleg tega je v listu objavljenih več sodnih oklicev, in sicer 1 zemljišnji, 1 tožbeni in 11 dražbenih oklicev ter več raznih objav.

Turisti

najboljše gojzerice, nahrbtnike in druge potrebščine

Sportniki

vse za nogomet, tenis, lahkostotiko, table tenis, itd. Vam nudi v največji izbiri spec. sport. trgovina

SPORT-KMET D. Z. O. Z. LJUBLJANA, Aleksandrova c. 7

× Nova meščanska šola v Zagrebu. Na Jordaneu v Zagrebu bodo gradili novo mešano meščansko šolo. Tako bodo v jeseni v Zagrebu štiri mešane meščanske šole, ter dve ženski in ena meščanska šola.

× Nacionalna ura. Danes predava ob 19.30 g. dr. Berce »Več državljanske zavednosti«, prenos iz Ljubljane za Zagreb in Beograd.

× Nova tovarna za lovsko orožje v Učicu. Leta 1928. so prestavili tovarno za orožje in municijo iz Kranja v Učice. Lastniki te tovarne, ki je edina te vrste na Balkanu, in ki so sami domačini, bodo tovarno povečali. Urejena bo povsem moderno in bo zaposlovala okoli 500 delavcev. Stroški za obnovo tovarne bodo znašali okrog 3 milijone dinarjev.

Lepota in toplina LUTZ

× Solidarnost slovanskih inženjerjev. V nedeljo je bila v dvorani poslanske zbornice v Pragi svečana seja o priliki glavne skupščine češkoslovanskih inženjerjev. Kot gosti so prisostvovali jugoslovanski, bolgarski in poljski delegati. Govore, ki so poudarjali solidarnost slovanskih inženjerjev, so sprejeli z viharim aplavzom. Tuji delegati so izrekli svoje globoko spoštovanje do predsednika češkoslovske republike dr. Masaryka. Med navdušenim pritrjevanjem so sklenili poslati brzojavno vdanostno izjavo Nj. Vel. kralju Jugoslavije, Petru II. Prav tako so soglasno sklenili poslati brzojavno pozdrav g. Bogoljubu Jevtiću.

× Poziv gradbenim inženjerjem. V poslednjem času smo prejeli več obvestil o prostih mestih za gradbene inženjerje. Vabimo vse nezaposlene ali začasno zaposlene gradbene inženjerje, da nam javijo svoje natančne naslove in vse potrebne podatke, da jih bomo mogli povabiti ali sproti obveščati o prostih službenih mestih. — Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana.

× Jugosl. profesorsko društvo bo imelo svoj XVI. redni kongres 8. in 9. septembra t. l. v Nišu. Predsednik Glavne uprave Divac je obiskal te dni Niš in je s tamšnjimi pododbori društva uredil vse potrebno za kongres. Če ne bo nobenih zaprek, obiščejo udeleženci kongresa Sofijo in morda tudi neka druga večja mesta Balgarije.

× XVII. mednarodni kongres profesorjev srednjih šol bo od 10. do 17. avgusta v Oxfordu. Kdor bi se želel udeležiti kongresa, naj se javi pri Glavni upravi Jug. prof. društva do 27. tega meseca. Stroški za 7 dni kongresa (stanovanje, zajutrinki, kosila, večerje, sprejemi, izleti in banketi) znašajo 6 funtov in 6 šilingov. Kdor se želi udeležiti kongresa, naj se javi na naslov š. pred 1. julijem: Mrs. Gordon Wilson, 29, Gordon Square, London W. C. 1. Če želi kdo po kongresu prepotovati Anglijo, pa naj se javi na agencijo: The Way ferers Travel Agency 33, Gordon Square, London W. C. 1.

Prima lister suknjiče v vseh barvah dobite zelo poceni pri PRESKERJU, Sv. Petra cesta 14

× »Blejski izlet« je naslov brošure, ki jo je napisal Rudolf Badjura in jo je izdala Zdraviliška komisija na Bledu. Sicer imamo že mnogo vodnikov po Bledu in njegovi okolici, vendar bo ta brošura prav dobrodošla, saj je v njej prav vse, kar je vredno pogledati v tem prelepem kotu. Z enako natančnostjo kakor vsa Badjura dela, je napisano tudi to delce, kjer so poleg vseh pokrajinskih podrobnosti spet opisani tudi umetniški spomeniki in njih zgodovina. Sicer smo brošurici rekli »delce«, ker pač ni obsežna, vendar je pa tudi ta Badjuri vodnik prav temeljito in tehtno delo za spoznavanje lepote našega planinskega sveta. Priložena je tudi karta blejske okolice in tudi posnetek reliefa, ki nam prav nazorno tolmači zemljepis. Niti opozarjati ni treba, da ta vodnik po Bledu prekaša vse dosedanje, in se bo zato gotovo prav naglo razširil, saj je izšel tudi v nemškem prevodu.

× Razpisana služba zdravnika. Kraljeva banska uprava Dravske banovine razpisuje službo zdravnika združene zdravstvene občine Ribnica na Pohorju (srez dravogradski), s plačo zdravnika uradnega pripravnika za VIII. položajno skupino. Prosilci morajo imeti poleg ostalih pogojev za sprejem v banovinsko službo še vsaj šest mesecev bolnične prakse iz porodništva in ginekologije. Prošnje se naj vložijo pri kraljevi banski upravi do 10. julija 1935.

× Razstava psov. Klub ljubiteljev sportnih psov priredi 3. in 4. 8. t. l. pod okriljem Mariborskega tedna v Mariboru svojo tretjo državno razstavo čistokrvnih psov vseh pasem. Lastniki čistokrvnih psov naj pošljejo svoje prijave klubom do 10. 7. t. l. Razstava je mednarodno priznana ter se bodo oddajala na njej tudi potrdila o sposobnosti za mednarodno prvenstvo v lepoti. V zvezi z razstavo se bo vršila tudi predvajanje psov s policijsko dresuro. Lastniki dresiranih psov in dreserji naj se javijo klubom v istem roku.

× Številčnost za zimo LUTZ

× Prijavite zdravilne preparate. Določeno je, da spadajo med zdravila tudi vsi kosmetični preparati s primesmi močne učinkovitosti. Izdelovalci takih preparatov morajo take proizvode prijaviti ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, preden jih izreče v promet.

× Nabava bukovih drv. Kraljeva banska uprava Dravske banovine v Ljubljani bo nabavila komisijskim putem 135 m³ bukovih drv. Ponudbe v zaprti kuverti, taksirane s 5 Din kolekom je do 4. julija t. l. predložiti ekonomatu kraljevske banske uprave. Natančnejša pojasnila dobe zainteresirani med uradniki urami v ekonomatu kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani.

× Hudi očitki. V nedeljski številki smo pod tem naslovom objavili, kako je beograjska »Politika« pisala o predsednici Zveze gospodinj, ko ji je očitala, da razstavljalci na razstavi »Žena in obrt« na velesejmu niso dobili brezplačnih vstopnic, čeprav je predsednica v ta namen od velesejske uprave dobila kar 70 brezplačnih vstopnic. Na željo predsednice Zveze gospodinj, Kraigherjeve radi objavljamo, da je ta očitki »Politike« popolnoma neosnovani, ker gospa Kraigherjeva sploh ni dobila vstopnic, saj ni imela neposrednega posla z razstavo in ni bila niti v razstavnem odboru. Seveda bo gospa Kraigherjeva uredila zadevo tudi s »Politiko«.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Torek, 25. junja. Katolčani: Prosper b., pravoslavni: 12. junja, Onufrije.

DEŽURNE LEKARNE

Sušnik, Marjini trg 5, Kuralt, Gosposvetska cesta 4, Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

× Prebivalstvu Ljubljane. Se nekaj dni in Ljubljana bo pozorišče po zunanosti obsežnih in po notranjem smislu bogatih slavnosti. Vso pozornost smo dolžni darovati številnim gostom, našim izseljencem, ki menda tudi še nikdar niso v tolikem številu obiskali domovine, pa prav tako bratom in sestram, ki dosepejo iz naših južnih škofij. Privikrat se bo zgodilo, da bo stopil na svobodna jugoslovanska tla službeni zastopnik vrhovnega poglavarja sv. Cerkve. Kongresnim svečanostim bodo prisostvovali najvišji predstavniki naših domačih oblasti. Ljubljana je za 11. jugoslovanski Evaristični kongres poklicana, da posveti številnim gostom in evarističnim romarjem vso svojo pozornost. To pozornost naj med drugim pokaže zlasti tudi z bogato okrasitvijo hišnih fasad, oken in balkonov ter s čim učinkovitejšo razsvetljavo v času, ki je za to določen.

× Trgovine za praznike. Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da bodo trgovine na Vid v dan 28. t. m. odprte vso dan, razen v času službe božje, to je od 10. do 11. ure, ko morajo biti vsi obratji zaprti. V soboto na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. se zaprejo trgovine od 10. do 12. ure popoldne, ko se vršijo stanovska zborovanja, dočim so ostali čas ves dan odprte. V nedeljo na dan glavnih prireditvev Evarističnega kongresa pa morajo biti trgovine zaprte.

× Vpisovanje za šolsko leto 1935/36. bo na vseh drž. narodnih šolah v dne 1. 2. in 3. julija t. l. vsakokrat od 8. do 12. ure, in sicer prvi dan za novince, ostala dva dneva pa za ostale razrede. Na manjšinski šoli bo vpisovanje dne 2. in 3. julija od 11. do 12. ure. Zdravniški pregled novincev bo dne 3. julija t. l. na mestnem fizikatu od 8. do 12. ure.

× Plavalna šola. Plavalna sekcija SK Ilirije si je nadela nalogo vzgojiti mladino v plavalni in obenem nadomestiti starejše plavalce z novimi močmi. Treninje se bodo vršile pod vodstvom znanega strokovnjaka, g. prof. Ulaže, in bodo v glavnem imele namen mladino privaditi vode, ji vcepiti v dušo vero v samega sebe in jo vzgojiti v sportnem duhu. Nj dovolj, fantje in dekleta, da naredite do 10. odlični uspehi, ni dovolj, da ste lepo oblečeni, potreba vam je gibanja, potreba vam je sporta. Vpišite se v plavalno šolo SK Ilirije in videli boste, da je staro pravilo Grkov: Zdrav duh v zdravem telesu! še vedno pravilno.

× Kresovanje Rdečega križa. Grad je imel večeraj izredno veliko število gostov. Malo pred 16. uro je Rdeči križ z mizami in energičnimi damami zaželel vse dohode, da ne bi kdo brez »obolusa« prišel na kresovanje. Po drevoredu so bile postavljene mize, cela vrtna restavracija. Doberleto zvočnik je skrbel mladim za razvedrilo: Hk Grada, na Grajski planoti blizu tam, kjer je nekdanj stal »pulvertur«, pa je svirala marljiva železničarska Sloga. Na dveh plesiščih se je sukali mladi svet, medtem ko so trezna leta bolj spoštovala lepo panoramno in pospeševala navdušenje s kapljico, ki je je bilo v raznih kvalitetah dovolj na razpolago po res zmernih, čisto normalnih in prav nič veseljsko navdahnjenih cenah. Na grajskem stolpu je zvečer zažarel velik rdeči križ, ki se je tovariško-skrupno pridružil evarističnemu, rakete so švigale v zrak, na šunah pa je zagorel kres. Sirom slovenske zemlje se mu je takoj zaškrilo

nebroj tovarišev. Celo na Ljubljani je zagorel kres, obilo jih je plamteljo po Barju, zlasti veličastno pa je sijal kres vrh Krma. Upamo, da so naši rdeči križarji s prireditvijo tudi v gmohtnem oziru dosegli tak uspeh, da bodo s podvojeno silo nadaljevali svoje plemenito človekoljubno delo.

× Telovski procesiji. V nedeljo popoldne smo imeli dve lepi procesiji, katerih se je udeležilo veliko število vernikov. Ob 8. se je razvila iz frančiškanske cerkve veličastna procesija, v kateri je bilo zlasti veliko otrok. Nasvetjeje je nosil ob veliki asistenci p. dr. Gvido Rant, igrali sta vojaška godba in godba »Zarje«. Procesije se je udeležil tudi zastopnik divizionarja podpolkovnik Pogačnik in precej častnikov s četo vojakov. — Ob 9. pa se je razvila procesija pri Sv. Jakobu z župnikom g. Jankom Barletom. Pri procesiji je igrala salezijska godba.

× Ukradena ura in 47 dinarjev. Žnidaršič Neža, postrežnica, stanujoča na Poljanskem nasipu št. 22, je prijavila policiji, da ji je bila 4. junija z njene sobe ukradena srebrna ženska zapustna ura, vredna 150 Dn in 47 dinarjev v gotovini. Radi zaposlenosti je kot strežnica v neki kuhinji zapustila stanovanje. Ko se je vrnila, je našla sobo pravilno zaprto, našla pa je v sobi ulomljen kovčeg in iz njega vse razmetano po sobi. Tatvine je bil takoj osumljen njen bratranec, ki je pa trdil, da si je hotel denar samo izposoditi. Oškodovanka je izjavila tudi, da je bil omenjeni uveren, da bo takoj po prvem imela več denarja doma, ker ga je resnično imela in sicer v kovčegu zavitega v star predpasnik. Osumljeni pa je vlomil samo v kovčeg, ker je vedel, da shranjuje v njem ročno torbico, pustil pa je perilo in obleko, ker ni slutil v njej zavitih 300 dinarjev. Osumljeni sicer prizna, da je sestrični Neži, ki je ni bilo doma, s silo odprl vrata in vzel iz stanovanja žepno uro in denar, izgovarja se pa, da si je hotel to le izposoditi in čimprej vrniti. Sestrična: Ni res, da bi bil bratranec samo vrata odprl, ko jih je odprl s ponarejenim ključem. Zato naj se po zakonu kaznuje!

Maribor

× Dežurne lekarne. V torek imata nočno lekarniško službo Albaneževa lekarna v Frankopnovi ulici in dvorna Vidmarjeva lekarna na Glavnem trgu.

× Velikodušen dar. Namesto venca na grob pokojne ge. Berte Berdajsove sta darovala Jožica in Trpin bazar 200 Din tukajšnji gasilski četi. Iskrena hvala!

× Smrti otroka pod sodom. V nedeljo je doletela v Frajhamu na Pohorju žalostna smrt 11-letnega posestnikovega sina Antona Domanika. Ko sta šla z bratom z velikim sodom, ki sta ga peljala na ročnem vozičku po vodo, je kolo voza zadelo v občestni kamen in velik sod se je zvalil na Antona ter mu zdrobil lobanjo. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

× Telovske procesije so bile v nedeljo pri frančiškanski, magdalenski in studenški cerkvi. Povsod so bile izvedene v velikem in sijajnem obsegu, ter so jim mimo odličnih zastopnikov oblasti in organizacij prisostvovala velike množice ljudi.

× Rokoborbe. V nedeljo sta se borila neodločeno Nemec dr. Andersch in Bolgar Belič. Poljski prvak Serbinski je v 13. minuti premagal Zamora Cip Ceneya, Jugoslovian Janeš je v 24. minuti položil Ruso Kirilova, Madžarski prvak Bogar pa v 10. minuti Angleža Mortona. — Rokoborbe so pridobile na privlačnosti, ker se je javila »Črna maska« in Beograjec Manojlović.

Celje

× Dostava lista na dom smo uredili za vse naročnike, ki niso na Bregu, v Zavodni, na Lavi ali v Gaberju. Ti dobivajo list sedaj še po pošti. Naša skrb bo, da ustrezemo tudi njim.

× Cenjene inserente opozarjamo na posebno vidovdansko številko, ki izide v povečani obliki in se pomnoženi nakladi ter bo občinstvu v javnih lokalih kar tri dni na razpolago. Za to prilžnost nudimo še posebno ugodne cene. Oglase sprejemamo do srede zvečer.

× P. n. naročnike prosimo, da bi plačali naročnino in vzeli za njo potrdilo s stampiljo, ki ga daje inkasant.

»GLAS NARODA«, CELJE, PREŠERNOVA 6/I.

× Razprava proti Stanetu Vidmarju. Pred sodnikom dr. Finžgarjem se bo moral na tožbo Celjske posojilnice d. d., ki jo zastopa odvetnik dr. Juro Hrašovec, zagovarjati bivši predsednik razpuščenega »Boja« Stane Vidmar za voljo načina, kako je kritiziral dne 10. maja 1934 na velikem zborovanju bojevnikov v Celju pretvoritev zavoda iz zadruge v delniško družbo. — Isti čas bo tudi razprava proti njemu na tožbo bivšega ministra dr. Alberta Kramerja, ki se čuti užaljenega zavoljo Vidmarjevih shodov v Trebnjem in na Bledu, kjer je bilo mnogo govora o korupciji. Glede Celjske posojilnice bo zagovarjal Vidmarja odvetnik Mirko Hočevar iz Celja, pred obtožbo dr. Kramerja pa dr. Josip Hacin iz Ljubljane.

× Poljski primas v Celju. V petek dne 28. t. m. bo potoval skozi Celje na evaristični kongres v Ljubljano kardinal Hlond iz Gnezna, ki se udeleži kongresa kot papežev legat. Pripelje se ob 15.30 na celjski kolodvor. — V nedeljo 30. t. m. se odpelje skupina Celjanov z mestnim avtobusom na kongres. Odhod ob 6.30 zjutraj, povratek zvečer. Ker je še nekaj mest, se naj zainteresirani oglašijo pri g. Prelogu v Ljudski posojilnici.

× Vidovdanska proslava. Državna gimnazija bo imela dne 28. t. m. po zahvalni službi božji svojo vidovdansko proslavo. Vabljeni so starši in sorodniki dijaštva.

Hrbenica

vsakega pridobnika je smotrana reklama, zasnovana in vodena po sodobnih načelih moderne prodajne tehnike. Z njo si pridobnik dela prostor v gneti konkurence. Z reklamo se pomika v ospredje in izvaja uspeh za uspehom. V kritičnih gospodarskih fahih deluje reklama s podvojenim učinkom.

Mozeg

sodobne reklame je časopisni oglas v slogu in obliki, ki jamči, da čitatelj oglasa ne bo prezrl.

Obraz

časopisnega oglasa je neodvisen tisk, ki prihaja med vse sloje naroda. In to samo tisk, ki nepotvorojeno izraža ljudsko voljo in njegovo hotenje.

× Glas Naroda« je tisti dnevnik, ki izpolnjuje vse gornje pogoje. To je pa tudi dnevnik, ki ne izvršuje samo Vaših naročil, pač pa Vam nudi vse nasvete in vso podporo, obenem pa jamči, da bo Vaš oglas na dostojni višini sodobne oglasne tehnike.

Pišite

naši upravi: Ljubljana Gajeve ulica 1.

× Celje v radiu. Ljubljanski radio bo prenašal nocoj od 20. do 21.30 iz Celja »Celjski večer« kakor smo že bili sporočili. Spored je pester in zanimiv.

× Občni zbor CPD. Celjsko pevsko društvo bo imelo dne 27. t. m. ob osmih zvečer v pevski sobi v Narodnem domu svoj občni zbor z običajnim sporedom.

× Teka po gozdu na Mrzlici se je v nedeljo udeležilo enajst tekačev, članov SK Laško. Zavoljo razmočenega terena so si skrajšali progo na štiri kilometre. Tek je bil prav naporen. Rezultati: 1. Brunšek — 15.50. 2. Matko — 16.00. 3. Grebenc — 16.30.

III. produkcija operne šole državnega konservatorija v Ljubljani

Plodove smotrenega in v resno umetniško smer usmerjenega dela nam prikazuje naš vrhovni glasbeni zavod v svojih zadnjih produkcijah. Ponovno sem že v svojih poročilih poudarjal, da je drž. konservatorij v svojih stilnih prireditvah pokazal hvalvredno pojmovanje svojega kulturnega poslanstva, bodisi iz pedagoškega, bodisi iz stališča do umetnosti. Po vseh uspehih produkcijah posameznih gojencev me je kar prijetno presenetila plesna šola mojstra g. Golovina. Priznam, da nisem plesalec, da ne znam plesati ne valčka, ne polke, ne mazurke, še manj pa kadrilje in češke Besede, pač zato, ker sem kot dijak igral v orkestru ali pa klavirju v veselje drugim, sam pa se nisem nikoli vrtel in užival plesnega veselja. Resna plesna umetnost mi je pa z estetičnega vidika prav všeč. In baš na III. produkciji operne šole drž. konservatorija je zavzemala plesna umetnost vidno mesto. Kar prijetno se me je doimnil nastop gđ. Karmen Antičeve v Chopinovem tretjem valčku. Jako ljubka je bila gđ. Ljubica Zelenikova v plesu po Schubertovi »Moment musicale«, pa prav tako so z Chopinovim drugim noturnom gđ. Polajnar Ljudmila, Morbacher Jožica, Burger Ada, ki se je izkazala pri drugih točkah kot spretna spremljevalka na klavirju, dalje Zelenik Ljubica, Antič Karmen, Dolenc Justina in Pavlovčič Štefka prav dobro odrezale in pokazale uspehe svojega plesnega študija. Na sporedu je bila tudi scena iz Straussove opere »Kavalir z rožic«, ki so jo izvajali Drago Zagar (Fanimal), Brišnik Miloš (oskrbnik), Rudolf Vida (Marijana), Oberwalder Marta (Zofija) in Iglje Jelka (Oktavijan). Ti gojenci so že kar zrela za operni oder. Nade izbujaajo je napredek gđ. Jelke Igljeve, g. Oberwalderjevo pa že itak poznamo iz opernega odra. Na koncu produkcije smo še poslušali češkega skladatelja Blodeka komično opero v enem dejanju v Vodnjaku. Veruno je pela in igrala gđ. Vida Rudolfova, Lidunko gđ. Jelka Igljeva, Vojteha g. Draga Burger, o kecalovski vlogi Janeka je pa nastopil ravatelj drž. konservatorija g. Julij Betetto, ki je s tem svojim solidarnim umetniškim nastopom dokumentiral ljubezen do svojih gojencev. Številni zbor pomnožen z nekaterimi člani in članicami pevskega zbora Glasbene Matice je svojo nalogo izvedel povojno, le soprani so v navdušenju uhajali z intonacije. Drugače pa vsa čast. Glasbeno vodstvo sta si delila na produkciji gg. Leskovic Bogomir in dr. Danilo Švara z njima lastno rutino. Koncem prireditve so bili vsi izvajalci z voditeljico operne šole Cirile Škerlj-Medvedove, baletnim mojstrom Petrom Golovinom deležni iskrene pohvale razprodanega opernega gledališča. Tudi cvetja ni manjkalo. Operna šola je na uspehe svojega truda in dela upravičeno lahko ponosna. Čestila ji tudi Z. P.

Meditacije poslanca Prekorška

Celjska tla so, kakor pravijo, vroča tla, in zato dobivajo menda nekateri vročico, da vidijo vse polno stvari, ki jih ni, da pa ne vidijo onih, ki so. Ta vročica menda tudi povzroča, da se nekateri oglašajo vedno v nepravem času. Tako je že pred meseci čitala slovenska javnost neki sila aktualen članek iz Celja, ki je imel samo to napako, da je izšel par dni prepozno. Sedaj se je ta zgodba ponovila. Vročta tla imajo pač svojo logiko! Sicer pa moramo reči, da je v teh žalostnih časih res lepo, če ima kdo ne le visoko mnenje o sebi, temveč da razlaga to mnenje tudi javnosti. Tudi mi smo ganjeni, ko beremo, kako se neusmiljeno preganjajo celo najbolj ljudje. Pa to je boljše, ker še imamo politike, ki so vedno vzorno delovali in ki bodo odpravili tudi gnihlo današnjih dni. Samo zakaj toliko sentimentalnosti, ko pa ta danes nima posebne cene.

Eden, ki je ganjen.

Naša vas

Lepo starje kmetskega dela v ljubljanski okolici

Društva kmetskih fantov in deklet v Dobrunjah je priredilo zadnjo nedeljo lepo uspelo tekmo koscev na Barju-Ilovici, in sicer na travniku g. Vrbinca.

Tekmovalci z občinstvom so prispeli v povorki na travnik, kjer je bila že zbrana velika množica ljudstva. Zbrane je pozdravil društveni predsednik Kržin, ki je nato podal besedo zastopniku Zveze Alojziju Avsecu iz Beričevega. V programatično zasnovanem govoru je zajel razvoj kmetske misli izza dni Matije Gubca do danes ter povdarjal, da je zlasti v ljubljanski okolici, ki je izrazito kmetska, organizacija kmetskega življa nujno potrebna.

Po končanem govoru, ki so ga prisotni sprejeli z navdušenjem pritrditvami, se je začela tekma. Enajst stasitih kmetskih mladeničev je zavijalo kose in občinstvo je ves čas z napeto pozornostjo sledilo tekmii in nestrpnostno ugibalo, kdo bo prvi zmagovalac.

Po tekmi koscev so tekmovala dekleta v nošenju malice. Čvrsto so se usunkile in so bili z njimi zadovoljni kosi in občinstvo.

Komisija je po pregledu košnje objavila oceno in prisodila zmago in prvo nagrado — lepo uro — koscu Martineu. Nato se je na veseličem prostoru gostilne g. Vrbinca, p. d. pri Srakarju razvila prijetna zabava.

Mlado društvo, ki obstoja komaj leto dni, je zelo delavno in namerava letos prirediti tudi še tekmo žanjic. Na to že danes opozarjamo naše čitatelje, društvu pa želimo v njegovem plemenitem stremljenju obilo uspeha in zdravih sadov.

Razvitje praporov Podmladka JS na Notranjskem

Rakek, 24. junija.

V nedeljo dopoldne so podmladkarji Jadranske straže razvili svoje prapore v Logatcu in na Rakeku.

V Logatcu se je takoj po službi božji zbrala pred spomenikom padlim vojakom šolska mladina, zastopniki oblasti in uradov in ostalo občinstvo. Predsednik JS šolski nadzornik gosp. Parol Straus je v lepem govoru nagovoril občinstvo in pozdravil predstavnike oblasti, nato pa je dolnjelogaški župnik blagoslovil prapor. Šolski otroci so nato deklamirali in zapeli nekaj pesmi o morju in državno himno. Nato pa je predsednik JS izročil prapor v roke mlademu zastavonoši in Podmladku JS v čuvanje.

Na Rakeku se je razvitje prapora Podmladka JS izvršilo na sličen način. Pred šolskim poslopjem so napravili lesen oder in ga okrasili z zelenjem, ob straneh pa je plapolala narodna trobojnica. Predsednik JS ravnatelj meščanske šole na Rakeku g. Tone Gaspari je pozdravil predstavnike oblasti in uradov in odlične goste, nato pa je župnik g. Štrajhar blagoslovil prapor. V lepem simboličnem govoru, v katerem je naglašal, da kakor moramo ljubiti svojega bližnjega, tako moramo ljubiti tudi svojo domovino in svoje morje. Kumice ga. Domiceljeva, ga. Deklevova, ga. Levstikova in ga. Gabrenjeva so nato pripelje na prapor državne trakove, nato pa je predsednik JS izročil prapor zastavonoši mlademu Jakliču. Otroci so nato nastopili še s pevskimi domoljubnimi točkami. Popoldne pa se je vršila v Zelšah vesela podmladkarska veselica.

Vič pri Ljubljani

Evharistični križ je bil v nedeljo zvečer slovesno blagoslovljen na Rožniku ob veliki udeležbi viških faranov.

Naši gasilci bodo priredili v nedeljo 7. julija na sokolskem letnem telovadišču veselico z bogatim sporedom.

Seja občinskega odbora bo v četrtek ob 20. uri v sejni dvorani občinske hiše. Na dnevnem redu sta občinski proračun za leto 1935/36. in poročilo o reviziji občinske blagajne.

Pa brez zamere

Da imamo v našem milem narodu nešteto najrazličnejših društev in da je med njimi kljub svoji »slavni zgodovini« prav mnogo takih, ki so danes že nekam kar hudó nepotrebna, že vemo. Saj je menda sploh prišlo v navado, da ni noben obče spoštovan dom in rodoljub slovenski v resnici obče spoštovan, če ne vrši odborniških funkcij vsaj v pol dučata društvi od »Koritarke bratovščine« do »Kluba političnih perzjonistov«. V kolikoli pa je površ samo navaden član, ni nam navadnim smrtnikom sploh nikoli dano ugotoviti.

Vendar pa nočemo nikomur delati krivice, zato tudi danes svojo ugotovitev v toliko popravljamo, da je bilanca vseh teh društev vseeno v nekem važnem, da celo zelo važnem oziru visoko aktivna: resolucije! Koliko potrošimo zanje vsako leto samo papirja in črnila! Nekateri — najbrž zlobni — jeziki sicer pravijo, da bi Slovenci mogli s svojimi resolucijami »zaplakatirati« vsaj tri petine svetovne veselosti. A to najbrž ne bo res. Vsekakor pa se lahko po pravici postavljamo, da služijo naše številne resolucije vsemu svetu kot visok vzgled pravega in nesebičnega delovanja za občečloveški blagor sploh in za narodov blagor posebej. Saj je tudi v resnici zakopanega v njih toliko krvavega truda, da v svojih blestečih mojstrskih sestavah nedvomno predstavljajo najčistjši sok in najvišji vzpon naše izredne inteligence in visoke kulture. One so bile, so in bodo naša največja narodna svetinja, naš največji narodni ponos! One... Sploh in skratka: urnebesno!

Se ne verjameš, neverni slovenski Tomaz? Nu, če si nasprotnega mnenja, pojdi in skrb, da bo na prvem shodu ali obnem zboru proti tej kugi sprejeta čim učinkovitejša — resolucija!

Spominska plošča I. Vrhovniku na rojstni hiši

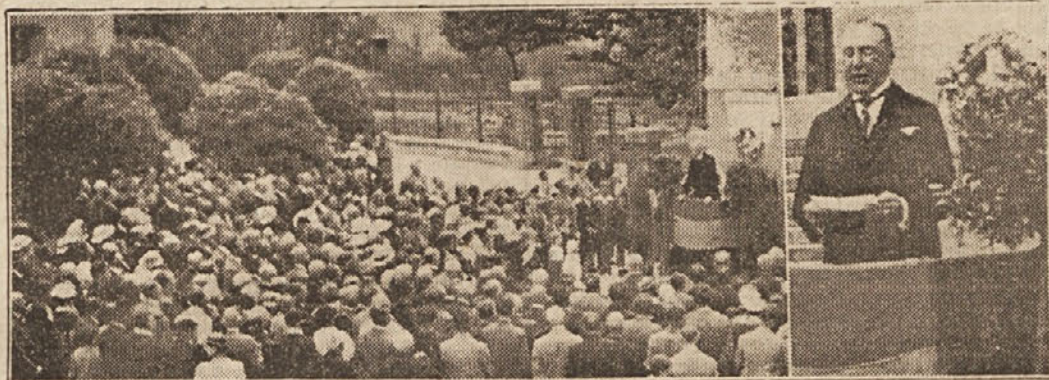
Odkrili so mu jo v nedeljo prijatelji in častilci

Ljubljana, 25. junija.

Za 81. rojstni dan so prijatelji in častilci pokojnega trnovskega župnika g. Ivana Vrhovnika odkrili na njegovi rojstni hiši skromno spominsko ploščo, ki naj priča o veliki ljubezni pokojnika do rodnega mesta Ljubljane, posebnost pa do Trnovskega.

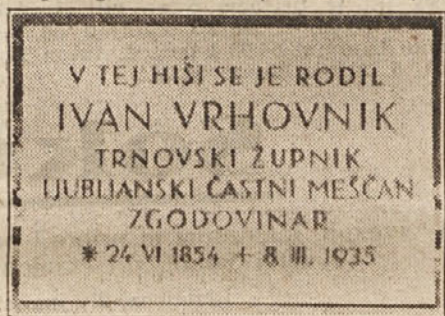
Spominska svečanost je bila v nedeljo 23. t. m. ob 11. pred pokojnikovo rojstno hišo na Sv. Petra cesti ob lepi udeležbi meščanov, na dejali pa smo se več naših Trnovčanov, ki bi morali priti na svečanost v večjem številu. Pred rojstno hišo pokojnega Vrhovnika so se zbrali mestni načelnik g. dr. Vladimir Ravnihar s podžupanom g. Jarcom in večjim številom občinskih svetnikov, predsednik Ciril-Methodove družbe nadsvetnik g. inž. Janko Mačkovec z zastopniki vseh moških in ženskih podružnic CMD v Ljubljani, med njimi g. Viktor Rohrmann, predsednik Slovenske Maticе g. dr. Dragotin Lončar, za Muzejsko društvo gg. dr. Mal in dr. Jože Rus, za Studijsko knjižnico g. dr. Janko Šlebingar, za

voru spominjal neveljnih zaslug častnega meščana, trnovskega župnika Ivana Vrhovnika za našo narodno zgodovino in posebej za našo trnovsko župnijo. Pokojnik je bil kristalno čist vzor duhovnika svojim faranom, a bil je še mnogo več: veliki duhoven svojemu narodu. Ivan Vrhovnik je bil prerok njegove lepše bodočnosti in mož dejanj, kar je pokazal z ustanovitvijo Družbe Sv. Cirila in Metoda, te velike dobrotnice našega naroda. Za njegove velike zasluge ga je mestna občina ob 75letnici rojstva imenovala za častnega člana. Tudi na književnem polju se je udeleževal kot pisatelj in nam pred dvema letoma izdal knjigo »Trnovska župnija«. Blagi pokojnik nam sicer ni zapustil posvetnih blagrov, z lahko roko jih je bil razdal revnim pa žrtvoval onemu, ki mu je stal najbližje — svojemu narodu. Toda ostal bo svetel mož-vzornik, kakršnih je treba vsakemu narodu, ki veruje v svojo bodočnost in brez katerih te bodočnosti ni. Ljubljana dolguje Ivanu Vrhovniku še posebno zahvalo, saj bi tudi o njem veljala beseda Prešernova,

Množica Vrhovnikovih čestilcev posluša govor pisatelja Finžgarja — Na desni govori župan dr. Ravnihar.

Aleksandrovo univerzo dr. Franc Kidrič, za Sokolsko župo tajnik br. Stane Flegar, za Sočo g. Tone Cotar, za Hubadovo pevsko župo g. Zorko Prelovec, za Klub Primork ga. Maša Gromova, za Jadransko Stražo g. Verbič, za NO dipl. agr. br. Jamnik, za Kolo jugoslov.

Spominska plošča na šentpeterski mežnariji.

sester ga. Fakinova in Bartolova, trnovski župnik g. Fran Finžgar in šentpeterski župnik g. Janko Petrič ter zastopniki Sokola II, naprednega društva Krakovo-Trnovo itd.

Svečanost je otvoril akademski pevski zbor pod vodstvom g. prof. Marolta s Försterjevo »Kantato«, nakar je mestni načelnik gospod dr. Vladimir Ravnihar, ki se je v lepem go-

da »je bilo srce goreče za čast in prid in blagorstvo Ljubljane, ljubice nebes in sreče. Slava spominu Ivana Vrhovnika.

Vsa množica je zaklicala trikrat slava, zaveza je padla in pred nami je zabliščala v poletnem solncu lepa spominska plošča z napisom: V tej hiši se je rodil Ivan Vrhovnik, župnik trnovski, častni meščan ljubljanski, zgodovinar, roj. 24. VI. 1854, umrl 8. III. 1935.

V imenu Ciril-Methodove družbe je spregovoril o Vrhovniku kot idejnem ustanovitelju CMD predsednik g. inž. Janko Mačkovec, ki je slavil zasluge pokojnika za našo največjo narodnoobrambno družbo. Za Studijsko knjižnico se je nato spominjal velikega dobrotnika knjižnice ravnatelj g. dr. Janko Šlebingar, nakar je orisal pokojnikovo delo kot župnik trnovske fare sedanjí župnik g. Fran Finžgar. Podčrtal je njegovo veliko skrb in trud za obnovo trnovske cerkve, ki jo je velikonočni potres pred 40 leti močno poškodoval. Prav tako pa tudi njegove uspešne intervencije med svetovno vojno v prid cerkve. Najtrajnejši spomenik pa si je postavil pokojni župnik Ivan Vrhovnik s svojo obširno knjigo »Zgodovina trnovske fare«.

V imenu Muzejskega društva je nato govoril še ravnatelj muzeja g. dr. Mal, nakar je Akademski pevski zbor junaško zapel Adamičovo »Zdravico«. Slava spominu Ivana Vrhovnika!

Poceni letovišča za dijake vseh naših šol

Opozorilo Ferijalnega saveza v Ljubljani

Dravska oblast Ferijalnega saveza v Ljubljani sporoča vsem ferijalcem in starišem, da so organizirana po vsej državi udobna zavetišča za prenočevanje v vseh večjih mestih in krajih in počitniške kuhinje, ki se jih lahko poslužuje vsak počitničar, ki se legitimira s člansko karto. Organizirana so zavetišča tudi po južni Srbiji. Za prenočnine po zavetiščih plača vsak dnevno 3—5 Din, za celodnevno prehrano pa Din 6—8. Pogoji so razvidni iz pravil v samih zavetiščih.

Ferijalni savez bo tudi letos organiziral svoja letovišča. Letovišča, ki so ločena za dijake in dijakinje, srednješolce in visokošolce vodijo profesorji in profesorice, člani F. s., nadzira pa jih ministrski odposlanec. Roditelji

lahko vsled tega brez skrbi pošljejo svoje otroke v naša letovišča. Vsako letovišče ima tudi svojega posebnega zdravnika, ali zdravnico. Letovanje stane Din 700— in traja celih 30 dni. Letovišča so: Cautat pri Dubrovniku (180 študentov), Bol na Braču (žensko letovišče za 100 dijakinj), Jelsa na Hvaru (moško srednješolsko letovišče za 100 dijakov), Orebič na Pelješcu (letovišče za 60 dijakov), Gaberk pri Skofji Loki za 80 dijakov, Skofja Loka (žensko srednješolsko letovišče za 50 dijakinj).

Starši, prijavite pravočasno svoje otroke v te naše kolonije Ferijalnemu savezu Dravske oblasti, Ljubljana, drž. trg. akademija.

Dravska oblast Ferijalnega saveza, ki je s sodelovanjem Slovenskega planinskega društva organizirala planinski odsek F. s., bo otvorila v koči na Ratitovcu planinsko kolonijo za dijake. Planinsko letovanje, ki traja za vsakega dijaka okoli 15 dni, bo pod okriljem F. s. in SPD.

Dobrunski tekmovalci z grabljicami, naraščajem, ocenjevalno komisijo in zastopnikom Zveze na travniku g. Vrbinca na Ilovici.

Vse dijake, ki se še niso javili podružnicam, pozivamo, da se javijo za to kolonijo najkasneje do 25. t. m. Prispevek znaša 50 dinarjev, ostala navodila pa prejmejo, čim pošljejo prijavo. Javijo naj se na Dravsko oblast F. s. na drž. trgovski akademiji z navedbo svojega točnega naslova.

Kultura

Zanikavanje ni — kritika

V glasbenih kritikah često naletimo na neokusne izpade. To pa, kar sta si dovolila dva »arbitra elegantiarum« priliki svojih referentov o nedavni vprizoritvi »Fausta« v operi, prekaša prav občutno osorni ton, ki je žal v teh rubrikah pri nas že kar domač. Mislimo, da v interesu javnosti ne moremo preko takih pojavov.

V življenju je vse relativno: uspeh in umetniška višina podajanja kakega dela kakor tudi objektivnost ocene in svoboda kritike. Razpoloženje in okus ocenjevalca sta lahko podvržena raznim vplivom. Tega vtisa se ne moremo ubraniti pri omenjenih ocenah, posebno ne, ako ju primerjamo med seboj. V splošni sodbi o predstavi »Fausta« sta si mnenji obeh kritikov naravnost nasprotujoči (gosp. —č. v »Jutru« vprizoritev skoraj popolnoma odklanja, gosp. V. U. v »Slovenec« pa jo v glavnem odobrava); skupna pa je obema, rekli bi antipatija: pri prvem do režiserja dela in nosilca ene glavnih partij g. Primožiča, pri drugem pa do interpretinje manjše vloge g. Poličeve.

Kdor je v poslednjih sezonah le površno prebiral operne kritike, se je komaj branil vtisa, kakor da hočejo nekateri kritiki zagreniti voljo do dela marsikomu na odru in usmeriti proti njim njim mnenje. Skoraj ni bilo prilike, ki je ne bi izrabili za več ali manj očitno namigavanje in smešenje posameznikov. To vendar ne blaži razmerja med odrom in gledališčem.

Podajanje celotnih del in posameznih vlog gotovo ni vedno na višku. Vemo pa tudi, da gledališče ne premore vsepovsod promine. Morda bi lahko zbrali vse slovenske umetnike, ki delujejo po raznih odrih (in kdo premore sredstva za to?), bi se še tu pa tam pokazala kaka vrzel. Tudi kritika seveda ne more biti vedno pozitivna. Žaljeva pa ne sme biti nikdar! Taka kritika udari nazaj in kompromitira avtorja.

Rekord je dosegel gosp. —č. v svoji oceni o »Faustu«. Zadirčne opazke, slabi dovtipi, smešnja in namigavanja, iz stavkov pa veje zadovoljstvo, češ: sladko je maščevanje! Nič manj strasten in krivičen ni njegov kolega. Mirno gre preko objave gledališča, da sta dve pevki morali vskočiti za mlajši kolegini, samo da se obregne ob »zakulisne neresnosti«, da malec »podvali« s »srbskim jezikom« (!) in da podtakne svoji žrtvi vsiljevanje svoje »pevske umetnije«.

Dolžnost vseh je, da pomagamo našim kulturnim ustanovam v težki borbi za eksistenco. Te dolžnosti tudi kritiki niso oproščeni. Če se te dolžnosti ne zavedajo, bi se za to morala nekaj več zanimati uredništva sama.

V želji, da bi našim čitateljem, ki jih zanimajo taka vprašanja, podali čim točnejšo sliko, smo se obrnili na merodajno mesto ter prejeli tole pojasnilo:

Minula sezona zaznamuje celo vrsto kalamitet, ki so močno zavirala delo v operi. Poleg nesreče v Marseillu, ki je imela tudi veliko reperkusijo na razvoj repertoarja, je zelo ovirala delo močna in posebno v svojih posledicah zahrbtna gripa, poleg nje pa tudi skoraj nalezljivo obolenje na živcih. Med drugimi so živčno obolele ge. Gjurgjenac, Ribič in Thierry. Poslednja je dobila enoletni bolniški dopust. Da bi razbremenili za konec sezone go. Gjurgjenčevu, ki bi po repertoarnem načrtu še imela peti »Madame Butterfly« (v novi postavitvi in novem prevodu), se je nameravalo zasesti partijo Margarete v »Faustu« (ki se je pripravil že od decembra 1934. a se je zavlekel zaradi redakcije novega prevoda) po možnosti z drugo pevko. Prvotno določena gđ.

Tratnikova je spomladi zbolela, ter morala na Golnik, kjer je ostala do 21. junija. Druga je bila po uspešni avdiciji določena ga. I. J. Karna, ki bi naj obenem debitirala za angazma. Posledice ne dovolj ozdravljene gripe so se tokom skušenj stopnjevale do močne bronhitis. Na nujno priporočilo zdravnika je gospa morala takoj oditi na zdravljenje. Radi poznega časa in dejstva, da ga. Gjurgjenčeva še ni popolnoma okrevala, je bil sprejet predlog, da bi gospa pela Margareto kakor doslej s hrvaškim tekstom. Vprizoritev še ene opere je bila nujna, da se zadosti obveznostim do abonentov. Zato je moral priti »Faust« še letos na repertoar. Skušenj za to novo postavitev (delna nova zasedba s popolnoma novim telostom) je bilo dovolj. Krivdo, da scenično ni bilo treba premostiti še zadrego s partijo Siebela, ki ga je zaradi prezaoplenosti pri sklepnih produkcijah in izpitih vrnila gđ. Igljeva. Po daljšem obotavljanju ga je po dolžnosti službe morala prevzeti ga. Poličeva. Gosp. Gostič očividno ni bil preutrujen, saj je na dan generalke še absolviral koncert, kar ga je pri petju očividno oviralo. Nerodnost, ki bi se lahko pripetila tudi v začetku sezone.

Odmevi

Te dni se muče v Pragi dopisniki tujih listov iz Berlina, zbrani iz 19 držav. Njim na čast je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš priredil obed, na katerem je med drugim podal zanimivo izjavo o narodnostnem vprašanju v Češkoslovaški republiki, iz katere posnemamo: »Slovani in Nemci živijo pri nas že dolga stoletja drugi poleg drugih, zdaj v mirnem tekmovalstvu, zdaj v nacionalni borbi. Zgodovinska skupnost usode, ki v tem primeru ni prazna fraza, je stvorila stanje, ki ne pomenja le vzporednega življenja, marveč tudi življenja, kar se kaže na zunaj v gospodarskem pronicanju, kakor tudi v vzajemnem kulturnem vplivanju in mešanju krvi. Prepričan sem, da se more v demokraciji doseči pravično in zdrav narodno sožitje. V vojni smo bili za demokracijo v borbi proti fevdalnemu absolutizmu. Odgovarjalo je to smislu naše narodne zgodovine. Ljudje, ki jih imenujemo naše prosvetitelje, so bili ljudje duha, ki so oživilo tradicijo husitske dobe. Nacionalizem, ki so nam ga ulivali, je težil za tem, da se izenači z drugim, da jim bo enakovreden. Naš predsednik je človek duha in dela in svet v njem upravičeno vidi vtelesenje pojma socialno-humanitarnega demokratizma. Demokracija odgovarja tradicionalnemu in globoko vkoreninjenemu duhu naroda, ki je ustvaril našo državo. Obenem pa najboljšo odgovarja tudi njenemu narodnostnemu sestavu in zato najboljšo služi tudi manjšinam. Pod avtoritativnim režimom v Češkoslovaški bi oblast proizhajala iz desetmilionске večine. Demokracija in enakopravno zastopstvo v parlamentu pa dajeta manjšinam možnost, da branijo svoje pravice, svoje zahteve in svoje interese po svoji moči in po svojih političnih sposobnostih. Naša demokracija ima svoje težkoče, kakor vsi drugi režimi, vendar je za nas najboljši in edini možni režim. Merodajni faktorji države ostajajo zvesti ideji ozkega sodelovanja z nemško manjšino. V novem Malypetrovem kabinetu sta oba nemška ministra, ki sta bila v prejšnjem kabinetu in predstavljata jamstvo, da bodo obdržali stabilnost naše politike. Po sestavi nove vlade je predsednik Malypetr prejel iz ust predstavnika sudetskoneške stranke zatrdilo, da želi ta mlada stranka voditi konstruktivno opozicijo. To je dobra vest. V demokratski državi je dobrodošla tudi opozicija, a le pod pogojem, da se ne izrodi v neplodno obstrukcijo ali celo sabotažo parlamentarnega in državnega življenja.«

—O—

O mednarodnem položaju Francije razpravlja na ugodnem mestu pariški »Temps« z dne 21. t. m. in poudarja med drugim: »G. Pierre Laval je zastopal zunanje-politične interese republike z vnmom in pogumom, ki jima je treba izkazati čast. Dosegel je rezultate, ki so nedvomno pripomogli k pomembnemu uravnanju mednarodnega položaja. Francosko-italijanski sporazum z dne 7. januarja, skupna francosko-britanska deklaracija z dne 7. februarja, sestanki v Stresi in Zenevi v aprilu, podpis francosko-ruskega pakta o medsebojni pomoči v popolnem sporazumu z londonskim in rimskim kabinetom, obiski v Varšavi in Moskvi z zaključnim komuniquejem, ki zelo točno označajo stanje odnosov med Francijo in Sovjetsko unijo, potem pa še napor obeh vlad za konsolidacijo miru v Evropi, vse to predstavlja niz važnih etap nekega razvoja, čigar praktičnih vršnosti ne more nihče osporjati navzlic oviram, ki se kopičijo na poti miru. Ni več nobenega, ki bi mogel resno trditi, da ima francosko-ruski pakt značaj vojaške zveze, da ni strogo v skladu z obveznostmi, ki proizhajajo iz pakta Društva narodov in lokarske pogodbe, da niso bile podvzete vse predhodne mere pri redakciji njegovega besedila, tako da bi bila izključena možnost avantur. Glede normalne vloge francosko-italijanskega sporazuma smo mogli že ugotoviti njegove posrečene učinke v pogledu zblizanja, ki se navajlja med Malo antanto in Italijo in v pogledu vpliva, ki ga je Laval mogel izvrševati v Zenevi celo sprito opasnosti italijansko-abesinskega konflikta. Kar se nas tiče, smo prepričani, da bo Italija preizkusala vsa sredstva sporazuma in mirne ureditve, preden bi se nasproti Abesiniji lotila politike sile, ki naj zaščiti njene posebne interese v Vzhodni Afriki. Italijansko-abesinski problem ustvarja resno zaskrbljenost radi morebitnih posledic v Evropi in v sami Afriki, toda nič ni takega, kar bi nas moglo zapeljati v trditve, kakor je to le prepogosto običaj pri delu svetovnega časopisja v polemičnem ognju, da je namreč konflikt na tej strani neizogiben. Prav tako je bilo uspešno francosko-italijansko sodelovanje na polju priprave za podonavsko konferenco, toda v vseh zainteresiranih prestolnicah morajo imeti stalno pred očmi, da je ekonomski problem večjega pomena od političnega in da je tega mogoče rešiti le, če je vsakdo pripravljen na nekaj potrebnih žrtv za rešitev ekonomskega vprašanja. Bilo bi napačno misliti, da mora angleško-nemški pomorski sporazum nujno dovesti do globoke spremembe v orientaciji britanske politike. Zdi se čedalje bolj verjetno, da so se Angleži predali iluziji, da jih bo obveza Nemčije, da ne bo nikoli gradila brodovja, večjega od tretjine britanske flote, varovala vsake nevarnosti z morske strani. Glede Francije menimo, da sporazum, sklenjen v Londonu prav nič ne spreminja njenega stališča. Francija ni podpisala pomorske pogodbe v Londonu 1. 1930. Ima torej popolno svobodo akcije v pogledu pomorske politike in vse nas uverja v tem, da jo bo znala tudi očuvati.

Sport

Za prvenstvo I. razreda

Ilirija : SK Celje 7:1 (1:0)

Ljubljana, 23. junija. Za to podsavezno tekmo, ki se je odigrala danes na igrišču ASK Primorja, ni bilo posebnega zanimanja, saj je bil zmagovalac že v naprej gotov. Tekma je bila sicer prvenstvena, toda bila je igrana vseskozi fair in čisto v stilu prijateljske tekme. Treba je pohvaliti Celjane, da so znali tudi visoki poraz prenesti dostojno, čeprav so prišli mogoče z majhnim upanjem v Ljubljano. SK Celje se nam je danes predstavil z igro, ki jo že poznamo. Igrajo enostaven nogomet in forsirajo visoko igro brez kakšnega sistema. V začetku igre so po zaslugi medle igre Ilirijanov držali igro odprto in so opetovano prehajali pred nasprotnim gol, toda čim so Ilirijani pritisnili, je bilo tudi njihovega poleta konec. Svoje najboljše moči imajo v vratarju, desnem branilcu in desnem krilu. Izrazito slabo je zasedeno mesto levega krila. Na levem halfu je igral nekdanji Ilirijan Volkar (Pike), ki se je v glavnem omejil na to, da je držal Riharja, kot je sploh vsa krilska vrsta igrala večinoma defenzivno.

Pri Iliriji je prav dobro zaigral Svetic, ki zopet prihaja v staro formo. Njegov partner kljub vsej marljivosti še precej zaostaja za njim. Dobra sta bila tudi oba stranska halfa, Sočan in sredini pa je imel zelo slab dan. Z igro napada nikakor ne moremo biti zadovoljni. Med igralci ni bilo prave skupne igre in je bilo podajanje sila netočno. Veliko je pokvaril Slapar, ki se mu ni prav nič posrečilo in je bil sploh najslabši v kvintetu. Zasluga za visoki rezultat gre Lahu, ki je delal za dva in izkoristil svoje odločnostjo — v prvem polčasu smo tudi to pogrešali — vsako priliko.

Gole so dali: Lah 4, Rihar, Pikič, Doberlet. Za Celje: Mita.

Moštvu sta nastopili v postavih:

Ilirija: Herman, Svetic, Zitnik, Unterreiter, Sočan, Bogme, Rihar, Lah, Pikič, Slapar, Doberlet.

Celje: Vuksen, Koprivšek, Presinger I., Miloš, Presinger II., Volkar, Zupanc, Krivec, Mita, Hadži, Gobec.

Tekmo je sodil dobro g. Bažant iz Zagreba.

V predtekmi je zmagala rez. Ilirije nad Grafiko s 3 : 2.

Kolarska zvezna vožnja v Celju

Lep uspeh Juleta Kačiča in Slavka Hambergerja.

S presledkom enega leta, se je včeraj spet izvršila ta lepa kolarska manifestacija, ki že nekaj let sem zbira naše vrle kolarje v Celju. Neglede na žrtve, ki jih taka prireditve zahteva, se je celjskim organizatorjem posrečilo zbrati lep kader teh sportnikov in s tem potrditi, da Klub slovenskih kolarjev v Celju živi in da so njegove javne prireditve živo zraščene s kolarji vseh obstoječih organizacij na slovenskem in tudi hrvaškem ozemlju.

Kako so vozili ljubljanski dirkači?

Proti pričakovanju se je na startu zbralo lepo število dirkačev, s čemer so pokazali, da čeprav brez bogve kakšnih nagrad za tovrstne dirke, imajo tudi oni smisel za razvoj in napredek kolarsarstva. Posebno moramo tu omeniti našega starega znanca Pavla Smrekarja, ki ga ljubezno do jeklenega konja nikakor ne zapusti, čeprav je veliko število njegovih sovrstnikov že zdavnaj dezertiralo iz te armade. Da bi le bilo kaj več takih sportnikov!

Znanega Abulnarja ni bilo na spregled.

Po hitro izvršenih startnih firmalnostih, ki jih je opravil podvezni tajnik g. Metod Gregorc s pomočjo g. Schweizerja, je pisana skupina 17. dirkačev točno ob pol 7. odbrzela po Tyrševi cesti proti Celju. V vodstvo so se takoj vrgli, menjaje se, agilnejši fantje, in sicer Gartner, Oblak, Lavrih, Hamberger, Kačič, Smrekar, Štefančič, mlajši, še ne izvežbani, pa so se držali bolj v sredi. Takoj po odhodu, blizu Stadionu pade po nesrečnem naključju mladi Pavlin, ki šele za Domžalami ujame skupino. Z visokim tempom se vozi po lepi cesti proti Lukovici. Tu pa tam je opaziti več ubežnih polkusov, kar pa se nikakor ne posreči, kajti takoj so spet vsi skupaj. Svež jutrnji zrak, lepa, med cvetočimi polji vijoča cesta, ter prijetno gozdno hrbovje po obeh straneh — vse to je našo pisano skupino kakor tudi spremljevalce oveseli in jih držalo vedno v vedrem razpoloženju. Skupina se raztegne v verigo, ki se ob koncu začne že trgati. Poldrug kilometer ravnine — spet so fantje skupaj, a ne dolgo, kajti začenja se vzpon. Pod krepkimi nogami drsijo kolesa po peščenem Trojanškem klancu in vrhunec dosežejo ob 7.50 v sledečem redu: 1. Gartner, 2. Oblak, 3. Lavrih, 4. Kačič, 5. Štefančič IV., 6. Hamberger 7. Bricej in še drugi, za minuto so zaostali slabejši začetniki. Kakor vihrje so se spuščili dalje navzdol proti Vranskem. Vožnja je bila vrtoglava in jo je posebno občutil naš Pavle, ki je moral, ker je brez prostega teka, vso pot neusmiljeno vrteti. Takoj v začetku vožnje navzdol doleti mladega Premka gumijski defekt, ki ga primora izostati. Druga nevarnost, ki je izločila zelo obetajočega dirkača Lavriha, se je pripetila na Vranskem, kjer je po neprevidnosti stare žene skupaj z obema Štefančičema padel in zlomil prednje kolo. Dočim sta se prva dva pobrala in odkurila naprej z malimi praskami, je moral Lavrih z žalostjo izostati. V Zalcu, središču slovenskih hme-

ljarjev, spet ovira natrpanost ceste po vozniških kakor že prej na Vranskem. Kmalu potem se voščki skupini sledeča trojica pridruži in tako prvi strnjeno devet dirkačev proti končnemu cilju, kjer jih pričakuje dokaj gledalcev, med katerimi so tudi že došli mariborski in slovenjgraški dirkači. Nestrpno pričakanje končne borbe Ljubljancov se po nekaj minutah uresniči s pojavom skupine izza ovinka, ki liki strnjeno strelcem prvi proti cilju. Sprinterski prizor je bil res nekaj krasnega. Vsujejo se ti vrli fantje v cilj tako strnjeno, da je podrobno opazovanje vrstnega reda bilo zelo otežkočeno. S polkošeno, manjšo in večjo razliko so se ob 8.50 plasirali takole:

Glavna skupina: 1. Jule Kačič, »Hermes« 2.20; 2. Franc Gartner, »Ljubljanka«, 2.20 ena petinka; 3. Janko Oblak, »Primorje«, 2.20 dve pet.; 4. Pavle Smrekar, »Ljubljanka«, 2.20 tri pet.; 5. Ivan Svete, »Primorje«, 2.30.1.

Juniorji: 1. Slavko Hamberger »Hermes«, 2.20 tri pet.; 2. Franc Bricej, »Ljubljanka«, 2.20 štiri pet.; 3. Armand Golob, »Primorje«, 2.20.01; 4. Ivan Štefančič, »Sava«; 5. Štefančič Stane, »Ljubljanka«; 6. M. Bizovičar, »Sava«; 7. Srečko Pavlin, »Sava«; 8. Franc Kotor, »Sava«.

Mariborski podsavez. Proga Maribor—Celje (64 km). Tekmovala je samo glavna skupina. Startalo je 7 dirkačev, na cilj so prispeli samo trije. 1. Andrej Lozinšek (Železnica) 1.49.20. 2. Ludvik Zadavec (Edelweis) 1.57.10. 3. Josip Ajd (Železnica) 2.23.50 (s poškodbo).

SKMislina, Slovenjgradec. Proga Slovenjgradec—Celje (51 km). Izmed 7 dirkačev jih je prispelo 5 na cilj. 1. Vinko Cajniko 1.22. 2. Jože Mičoh 1.22.02. 3. Ivan Sešel 1.22.10. 4. Tone Gašper 1.26. 5. Maks Teichter 1.45.

SK Slovenske Konjice. Proga Konjice—Celje (25 km). Izmed 6 dirkačev jih je prispelo 5 na cilj. 1. Franc Bertonec 40.48. 2. Fric Brudermann 41.50. 3. Anton Bertonec 41.53. 4. Franc Prezelj 45.35. 5. Jože Kralj 48.38.

Klub slovenskih kolarjev v Celju. Proga Celje—Grobje—Celje (30 km). Izmed 7 dirkačev jih je prispelo 5 na cilj. 1. Albin Zupanc 56.02. 2. Mirko Fabijan 56.03. 3. Slavko Lampret 56.03 1. pet., 4. Anton Košič 56.04. 5. Anton Košec 56.05.

Sokolstvo

Pri saveznih tekmah si je priboril pri članih prvenstvo Boris Gregorka, Ljubljanski Sokol, pri članicah Zulejka Stefanini, Zagreb II

Ljubljana, 25. junija.

Kakor smo že poročali, so bile v soboto in nedeljo na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola tekme članov in članic za prvenstvo Saveza SKJ. Tekme so potekle v vzornem redu in disciplini ter so bile zaključene v nedeljo ob 12. opoldne.

Sodniški zbor je v nedeljo popoldne pod predsedstvom načelnika br. dr. Alfreda Pichlerja in načelnice s. Elze Skalarjeve, ugotovil naslednje definitivne rezultate:

Članice so tekmoval v 9 panogah in je bilo dosegljivih točk 1800. I. Stefanini Zulejka, Zagreb II., 1557 točk, oz. 86.50%; II. Krajnovič Zrnka, Beograd-matica 1420; III. Radivojević Dušica, Beograd II 1412; 4. Hofman Florja, Beograd-matica, 5. Versec Maja, Zagreb II. 6. Kozjak Vera, Zagreb II, 7. Rajković Olga, Beograd-matica, 8. Veljković Vera, Beograd-matica, 9. Jovančević Dušica, Pančevo, 10. Romanić Vera, Zagreb II. Najboljše uspehe v prostih panogah je dosegla v skoku v višino in metu diska s. Stefanini Zulejka, 1.25 metra, oz. 29.82 m, v teku na 60 m s. Krajnovič in Hofman 8.6 sek.

Člani so tekmovali v 11 panogah ter je bilo dosegljivih točk 2300. I. Gregorka Boris, Ljubljanski Sokol 2430 točk, oz. 86.50%; II. Prilestov Junez, Jesenice 2363 oz. 84.3%; III. Grilec Konrad, Maribor-matica 2304, oziroma 82.2%; 4. Budja Juraj, Beograd II 2286, 5. Boltžar Stjepan, Zagreb II 2277, 6. Košnik Milan, Kranj, 2257, 7. Malnarić Janez, Ljubljanski Sokol 2239, 8. Antosiewicz Edo, Ljubljanski Sokol 2143 itd. Nad 75% je doseglo 13 tekmovalcev, ki prejmejo diplome, br. Gregorka pa poleg te še lipov venec. Med tekmo sta odstopila brata Primožič Jože in Brnobič Silvan, oba Maribor-Matica, dočim so ostali tekmo končali. Na posameznih orodjih in prostih panogah so bili doseženi naslednji najboljši uspehi:

Drog: 1. Antosiewicz Edo od 400 točk 394, 2. Gregorka Boris in Merzlikin Dimitrije 392, 3. Mihočinović Rade 390.

Mrdlja: 1. Boltžar Stjepan 374, 2. Košnik Milan 373, 3. Antosiewicz 372.

Krogi: 1. Budja 388, 2. Stergar 382, 3. Boltžar 376.

Konj na šir z ročaji: 1. Gregorka 392, 2. Grilec in Skrbineš Marjan 391, 3. Pristov 387.

Preskoki čez konja vzdolž brez ročajev: 1. Merzlikin in Mihočinović 387, 2. Malnarić 383, 3. Skrbineš Miloš 382.

Proste vaje: 1. Gregorka od 300 točk 291, 2. Merzlikin 287, 3. Boltžar 284.

V prostih panogah so dosegli prva mesta pri metu krogla Malnarić, v skoku v daljino Mihočinović, v skoku v višino Gregorka, v plezanju Kovačević in v teku na 100 m Malnarić.

Po razglasitvi rezultatov se je načelnik br. dr. Alfred Pichler iskreno zahvalil vsem tekmovalcem za njihov trud in vzorno disciplino ter jih pozval na čim vztrajnejše sistematično vežbanje v telovadnicah, zlasti, ker nas čaka

Ob 11. se je razvrstil po celjskih ulicah dolg spored dirkačev in funkcionarjev raznih kolarskih klubov z močno godbo na čelu, nakar se je v istih prostorih vršila razdelitev nagrad prvim trem zmagovalcem vsake skupine.

Drugo kolo tekme za srednjeevropski pokal

Praga. Sparta:Vienna 5:3.

Budimpešta. Ferencvaros:FC Roma 8:0. Obe tekmi sta bili odigrani v soboto.

Dunaj. Zidenice:FC Rapid 2:2; Austria: Ambrosiana 3:1.

Praga. FC Szeged:Slavija 1:0.

Turin. Juventus:Viktoria Plzen 5:1.

Budimpešta. Hungaria:Admira 7:1!

Firenze. Fiorentina:Ujpest 4:3.

Po drugem kolu torej izpadejo iz nadaljnega tekmovalstva za srednjeevropski pokal: Vienna, Rapid, Admira, Roma, Szeged, Ujpest, Viktoria in Ambrosiana.

Osiijek. Slavija:Bohemians 4:4 (3:1).

Beograd. Jugoslavija: Servette (Genève) 5:5. Pri Servette je igral kot gost Hitrec, ki je bil najboljši mož gostov. Izgleda, da bodo Švicarji angažirali Hitreca.

Mariborski sport

Maribor, 23. junija.

ISSK Maribor : SK Čakovce 2:1 (1:1)

Nedeljsko prvenstveno tekmo je Maribor dobil šele po težki borbi, ker so se Čakovčani predstavili kot močna in borbeno enajstorica, kateri ni zlahka priti do živga. Posebno prvi del igre ni dal slutiti zmage domačinov, ker so delno prevladovali gostje. Šele drugi polčas so bili Mariborčani zaradi tehnično boljše igre v premoči in tudi zaslužno zmagali. Sodil je dobro Ramovž iz Ljubljane. V predtekmi je mladina ISSK Maribora porazila mladino ČSK 10:4 (4:2).

Lahkoatletski miting SSK Maratona

Dopoldne je bil na igrišču Železničarja ob Tržaški cesti lahkoatletski miting, ki ga je organiziral SSK Maraton. Organizacija je bila dobra, zanimanje publike pa ni bilo veliko. Navajamo samo najboljše rezultate: 100 m: Lindner (Zel.) 12.2; 400 m: Hofer (Rapid) 56; kopje: Ploj (Rapid) 32.37; skok v višino: Davidović (Z.) 1.70; 1500 m: Trop (Z.) 4.53.4; kroglja: Kleut (Z.) 11.30; 1000 m: Bradač (Marat.) 2.58.2; 200 m: Venuti (Z.) 24.7; skok v daljino: Urbanek (Z.) 5.57; disk: Lipavac (Rapid) 31.01; predajni tek 4 krat 100: Železnica; kladivo: Gojznik (Z.) 32.58; 10.000 m: Kangler (Marat.) 34.57.4. (Nov mariborski rekord!); 4 krat 400: Železnica.

—O—

15 let Sokola na Ježici

Zivahnost, ki vlada zadnje mesece v Sokolskem domu na Ježici, je pač najboljši dokaz, da se naše društvo z vnmom pripravlja, da dostojno proslavi meseca avgusta t. l. svoj petnajstletni obstoj ter svoje petnajstletno delovanje.

Kratka je sicer ta doba za gotove stvari, je pa v razmerah, v katerih je delovalo Sokolsko društvo na Ježici in v katerih še danes deluje, izredno dolga in pomembna. Pomembna predvsem zaradi tega, ker je leta 1920 od par idealnih mladitvev ustanovljen sokolski odsek tedanjega matičnega društva Sokola I na Taboru znal ter s svojim delom tekmo dolgih petnajstih let dokazal, da je vreden in sposoben življenja, ki mu jih sokolska ideja in Tyršev nauk narekujeja.

Ze danes vabimo vsa bratska društva, da se te proslave intenzivnega sokolskega dela enega najmočnejših in najagilnejših sokolskih društev ljubljanske okolice v čim večjem številu udeležijo ter da s tem pokažejo razumevanje za težko delo in da dajo nove volje in ohrabrijajo vse te požrtvovalne delavce tudi še za nadaljnje delo v smislu sokolskih idej. Sokol na Ježici se zaveda važnosti in pomena tega svojega jubileja ter upa, da se ga bo zavedala tudi vsa ona nacionalna javnost, ki mora gledati v takem delu edino rešitev naših nacionalnih in ostalih vprašanj. — Zdravo!

*

Iz telovadnega sveta

XVI. zlet nemških turnarjev bo, kakor poroča zadnja »Deutsche Turnzeitung«, leta 1938 v Šleziskem mestu Vratislava (Breslau). Zastopniki mesta Vratislave so z navdušenjem sprejeli predlog načelnika nemških turnarjev Tschammer-Ostena ter obljubili vso materialno in moralno pomoč.

Koliko je pripadnikov DTJ v CSR? Za češkoslovaškim Sokolstvom najmočnejša telovadna organizacija so delavske telovadne ednote, ki štejejo 1324 edinic. Vseh pripadnikov štejejo ednote: 48.135 članov, 18.162 članic, 7.045 naraščajnikov, 6.837 naraščajnic, 27.338 moške in 29.463 ženske dece, skupno 136.980 oseb. Najmočnejše društvo je na Žižkovu v Pragi. Lastnih domov ima 91 društev, lastnih telovadišč pa 303.

Položaj ljubljanskih trgovcev

Z občnega zbora Ljubljanskega Združenja trgovcev

Ljubljana, 24. junija.

Ze v zadnji številki smo na kratko poročali o tem važnem sobotnem zborovanju in objavili poročilo predsednika g. Karla Sossa. Za njim je pozdravil zborovanje predsednik ZTOI gosp. Ivan Jelačin in povdarjal, kako solidarnost gospodarskih stanov prinaša praktične uspehe. Zato je tudi ZTOI iskreno pozdravila ustanovitve gostinskega odseka in stremi še za ustanovitvijo kmetijske zbornice, ki naj se pridruži ZTOI, da bodo vsi gospodarski stanovi združeni v eni zbornici. Ker smo dobri Slovenci, smo tudi dobri Jugoslovani in nočemo nič drugega, kakor da se vse pokrajine Jugoslavije enakomirno razvijajo. Za sanacijo denarnih zavodov je treba dejanske pomoči, kakor so to storili po drugih državah. Premalo je solidarnosti med trgovci, kar se je zlasti videlo v boju proti privilegiju nabavljalnih zadrug. Govornik se je zlasti zgražal zaradi birokratizma in njegovih drastičnih izrastkov, končno je pa apeliral, da doba resolucij mora prenehati, zato pa moramo biti solidarni, zlasti je pa poslanecem propočal večjo solidarnost. Zanimati bi se morali bolj za praktična gospodarska vprašanja in gledati, da se n. pr. popravijo sedanji razdelilni ključ pri banovinskih trošarinah. Kar zbere posamezna banovina, to naj tudi sama dobi! Našim poslancem ključemo: »Več praktičnega dela za naša praktična gospodarska vprašanja!«

Iz tajniškega poročila, ki ga je v soboto podal na občnem zboru Udruženja trgovcev v Ljubljani g. Lj. Smuc, povzemamo:

V področju našega združenja zaznamujemo od leta 1930. padec od 1.368 obratov na 1.114 v letu 1935. Torej za 254 obratov. Kriza, ki je zalela vse panoge našega gospodarstva je v prvi vrsti prizadela malega in srednjega trgovca. Danes so časi taki, ko lahko trdimo, da propadajo že zdrava podjetja, ki bi morale zmagati vse težave, če bi vladale količnejše znosne razmere. Nevzdržna davčna in avtonomna bremena, razne ostale davštine in takse ter končno občutni režijski stroški so poleg splošne krize še pospešili rapidno nazadovanje v poslovnem prometu in zato se v naših vrstah pojavlja zahteva po pavšaliranju pridobnine za malega trgovca.

Poleg navedenih dajatev ne smemo pozabiti naše borbe proti nelegalnemu trgovanju in poslovanju. Krošnarji in vsi slični nedovoljeni obrti ne plačujejo nikakih dajatev. To vprašanje postaja vsak dan bolj pereče in je v tesni zvezi z obstojem brezposelnosti, ker se vsi ti brezposelnji pečajo z ilegalnim trgovanjem. Njih število je tako veliko, da jih nobena oblast v krali ne more zatreči. Naše organizacije so vse skrbno na delu, borimo se proti krošnarjem povsod javno in uradno. Naredba jasno določa, da je krošnarjenje v Ljubljani prepovedano, zato pa zahtevamo, da občina prepreči krošnarjenje in zabrani uvoz in prenos blaga v mestno območje, ki je z njim dana možnost ilegalnemu trgovanju in krošnarjenju.

Na današnji skupščini moram najprej omeniti našo šolo, ki je praznovala letos 25letnico, odkar je prešla v slovenske roke.

Solo obiskuje 110 učencev in 103 učenke, skupno torej 213.

Ljubljanski trgovci so za svojo šolo žrtvovali od leta 1919. preko 1 milj. 500 tisoč dinarjev — zato bodo skrbeli, da bo šola tudi v bodoče napredovala.

Trgovskih sotrudnikov in sotrudnic imamo v evidenci 1187, ki so člani pomočniškega zbora.

Prejdem na vprašanje obrtne zakonodaje.

Za izvrševanje trgovskih obratov je treba v smislu § 19. za naše ljudi dokaz posebne izobrazbe najmanj 4 leta kot vajencev in sotrudnik, na drugi strani pa zakonodajalec v istem § dokaz usposobljenosti istoveti z dovršitvijo 4 razredov srednje šole in po vrhu še eno leto pomočniške dobe. S takimi določili se v obrtni zakonodaji glede usposobljenosti daje prednost nampram strokovnim učnim zavodom, ki so po zakonu postavljeni zato, da vzgajajo mladino po učnem načrtu strokovnih šol bodisi teoretično in praktično in katere s težkimi žrtvami vzdržujemo.

Stojimo na stališču, da se morajo določila obrtne zakona spremeniti tako, da bodo odgovarjala vsem zahtevam in potrebam gospodarskega razvoja posameznih panog in to se pravi, da morajo biti kolikor mogoče okvirna in prilagodena gospodarskim, kulturnim in socialnim prilikam posameznih banovin.

Iz teh pojasnil sledi nujna potreba, da se že

prestopi k reorganizaciji državne in samoupravne administracije v prvi vrsti banovine. Samouprave morajo biti izvedene konsekvantno od občine pa do banovine. Posebne važnosti je problem finančnih samouprav. Te morajo biti z zakonom točno določene in izločene od glavnega državnega budžeta.

Ne maram pogrevati naše nevolje glede vprašanja monopolizacije državnih tiskovin in šolskih zvezkov, krivice, ki se nam godijo s centralizacijo nabav pri državni štampariji, kričijo do neba. Isto je vprašanje državnih nabav in razpisa licitacij, izvozne politike Prizada itd.

Se danes nimamo potrebnega komentarja k carinskemu zakonu. Ker ga nimamo, plačujejo naši trgovci ogromn edajlatve brez potrebe, ker vsak uradnik ocarini blago po svojem predvidku, da se izogne morebitnim naknadnim določilom ter kaznim, ki jih končno mora plačati le trgovec.

Nerešena so ostala sledeča vprašanja oziroma naše zahteve in sicer: gospodarskega sveta, koncentracija državne in samoupravne oblasti, decentralizacija monopolne uprave, odprava birokratizma v samoupravnih podjetjih, znižanje blagovnih tarif, obdavčenje neizterljivih dajatev, znižanje obrestne mere za dolžne davke, odprava § 7 o neposrednih davkih, revizija taksnega zakona, zakon o denarnih zavodih v smislu predloga gospodarskih organizacij, reforma socialnega zavarovanja, novelizacija obrtnega zakona, izvedba socialnega zavarovanja trgovstva, zveza Slovenije z morjem, sanacija denarnih zavodov, ukinitve privilegijev nabavljalnim zadrugam ter konzumom, pavšaliranje pridobnine za male trgovce, obdavčenje delajlnih trgovin delniških družb, revizija tarif za poštno pakete itd., itd.

O nabavljalnih zadrugah bi se dovolil pripomniti, da so imele svoje občne zore, na katerih so bila podana prav razveseljiva poročila o milijonskih dobičkih. Tako so nabavljalne zadruge v teh težkih časih krize skoraj edina podjetja, ki morajo govoriti o poslovnih uspehih in sicer o velikih. Mi tožimo na vseh zborovanjih o davčnih in avtonomnih bremenih, le na zborih nabavljalnih zadrug se o tem vprašanju ne sliši, kajti one imajo vse mogoče privilegije in morajo za nje davke plačevati trgovci in drugi zasebni podjetniki.

Veliko intervencij nam povzroča vprašanje mestne uvoznine in razmere na Vodnikovem trgu, katere postajajo za naše branjeve nevzdržne, ker jih bodo izpodrinili Bosanci-neproducenti po zaslugi mestnega tržnega nadzorstva, ki jih povsod favorizira. Posebno dominirajo na Vodnikovem trgu prekupčevalci, ki cene živilom zvišujejo, vsa krivda pa pade seveda na naše male trgovce, ki se že itak borijo za svoj obstanek.

Vseh sekcij imamo 13. Vse sekcije se poslužujejo uradnih prostorov združenja, kjer jim nudimo vse, kar zahtevajo v interesu njihove obrambe stanovskih zahtev. Administrativno delo združenja se bo še pomnožilo, ko bo izvršena komasacija bližnjih občin in bomo pridobili približno 200 trgovcev iz Rožne doline, Viča-Gline, Most, dela Rudnika in Ježice.

Ni veliko, vendar smo lahko ponosni na to, kar je in kar smo storili. V tem domu krešemo misli in načrte, če je treba, pa napravimo tudi mobilizacijski plan na naskok, kadar je treba braniti interese ljubljanskega trgovstva.

Iz poročila blaginika gosp. Antona Verbiča posnemamo, da je imelo združenje 1.410.599 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov in nad 1 milijon dinarjev premoženja. Nov proračun izkazuje 195.000 Din primanjkljaja, ki bo krit z 12% doklado na čisto osebno pridobnino. V proračunu so povečane podpore brezposelnim trgovskim pomočnikom. Uprava in blaginik sta na predlog g. Naglasa dobila soglasno razrešnico. Sprejet je bil predlog g. Fabianija, naj bodo trgovine ob vseh priznanih cerkvenih praznikih in tudi takšnih, ki jih narod praznuje, čeprav niso priznani, ves dan zaprte. Če sta dva praznika skupaj, naj bodo trgovine en praznik dopolne odprte. Celotno vrsto samostojnih predlogov je prečital g. Sedlar in so bili izročeni posebnemu odboru za proučevanje. G. Kos je nastopil proti previsokim mestnim uvozninam, z odobravanjem je bil pa sprejet predlog predsednika g. Jelačina, naj se pošlje trgovskemu ministrstvu protest proti nameravanim ustanovitvam prodajalnih magacinskega podjetja »Ta-Ta«. G. Ivan Železnikar je govoril o zlorabah pri nabiranjih daril za razna humanitarna društva in grajal premilo postopanje s krošnarji. Končno je predlagal g. Pezdire, naj se že nekaj stori za uvedbo socialnega zavarovanja trgovcev, a predsednik g. Soss je dajal potrebna pojasnila ter ob 23.45 zaključil zborovanje.

Trgovina in promet v aprilu

Naš izvoz v aprilu 1935. je znašal 368 milijonov napram 263 milijonom aprila 1934. in 225 milijonom v aprilu 1933. odnosno 271 milijonom v letu 1933. istega meseca. Marca letos je znašal izvoz 362 milijonov, februarja 273 milijonov in januarja 268 milijonov.

Uvoz je znašal v aprilu 325 milijonov napram 283 milijonom lani istega meseca, odnosno 208 milijonom leta 1933. in 249 milijonom l. 1932. Marca letos je znašal uvoz 284 milijonov, februarja 229 milijonov in januarja 257 milijonov.

Izvoz pšenice je v štirih letih padel od 35.7 milijonov v aprilu leta 1932. na 7.7 milijonov v istem mesecu 1935., izvoz evin prav tako od 16.4 milijonov na 14.9 milijonov in jaje od 25.9 milijonov na 13.4 milijonov dinarjev. Nasprotno pa se je izvoz korusa povečal od 8.3 milijonov aprila 1932. na 38.4 milijonov v aprilu l. 1935., istotako izvoz lesa in lesenih izdelkov od 40.3 na 80 milijonov in bakra od 12.9 na 36.9 milijonov dinarjev.

Število natovorjenih vagonov je znašalo aprila leta 1935. 104.000 napram 101.000 aprila leta 1934., odnosno 97.000 istega meseca leta 1933. in 119.000 aprila leta 1932. Marca letos je bilo natovorjenih 104.000, februarja in januarja pa po 90.000 vagonov.

Državna rečna plovba je transportirala aprila leta 1935. 54 milijonov kilometrskih ton napram 71 milijonom aprila leta 1934., odnosno 30 milijonom aprila leta 1933. in 11 milijonom aprila leta 1932.

Ladijska tonaža, ki je pristala v naših lukah, je znašala aprila leta 1935. 1.249.000 ton napram 1.322.000 v istem mesecu leta 1934., odnosno 1.215.000 v aprilu leta 1933. in 1.237.000 tonam istega meseca leta 1932.

šanju ureditve mednarodnih transportnih sredstev.

= **Novo parobrodarsko društvo.** V Splitu se je osnovalo novo parobrodarsko društvo pod imenom »Splitska obalna plovdba«. Zankrat je društvo nabavilo parnik s 123-tonsko tovorno prostornino in bo z njim opravljalo promet na progi Split—Kaštel—Trogir do Vinišča. Parobrod so krstili na ime »Strossmayer«. Vsako nedeljo bo vozil parobrod na izlete, sicer pa bo na razpolago večjim skupinam letoviščarjev za poljubne vožnje.

= **Povečanje naše trgovske mornarice.** Parobrodarsko društvo Topić na Sušaku je kupilo v Angliji parobrod z 8150 ton nosilnosti. Krščen bo na ime »Olga Topić«. To je že šesti parnik tega društva. Parnik, ki je doslej nosil ime »Olga Topić«, bo prekrščen na ime »Jela Topić«.

= **Za povzdigo ovčarskih in živinorejskih zadrug.** V svrhu povzdige ovčarstva bo ministrstvo poljedelstva nudilo večjo pomoč in kredite posameznim ovčarskim in živinorejskim zadrugam po vzgledu nemškega poljedelskega ministrstva, ki je doseglo s tem sistemom zelo lepe uspehe. S tem se bo omogočilo našim živinorejcem racionalno rejo vseh vrst živine in pa najboljši način predelave mlečnih proizvodov in njihov apretiranje za trg.

= **Ureditve naših pristanišč.** V ministrstvu za gradnje so končani projekti za ureditev naših pristanišč na Sušaku, v Šibeniku in Splitu. Kakor poročajo, se bo z deli pričelo takoj, kakor hitro bo izvršena licitacija in delo izročeno dobaviteljem. Ureditve je zamišljena na najmodernejši osnovi in potrebni krediti se bodo ernali iz kredita za javna dela. Verjetno je, da se bo začelo najprej z delom na Sušaku. Potem pa pridejo na vrsto tudi druga pristanišča, kakor dubrovaško-gružansko, kotorsko in bakarsko, ki se bodo uredila takoj za pristanišči, ki so sedaj prva na vrsti. Na ta način bo naše narodno gospodarstvo mnogo pridobilo, ker se bo s tem pomnožil tako promet blaga kakor tudi trgovska delavnost v vsakem pogledu.

= **Žetveni izgledi v Hercegovini.** Letošnji izgledi za žetev žitaric v Hercegovini so prilično dobri in mnogo boljši nego lani. Zaradi pomladnega hladnega vremena in deževja pa se bo žetev zakasnila za kakih 15 do 20 dni. Ječmen, posebno v hribovitih krajih kaže mnogo boljše kakor lansko leto. Najkasneje izz kakih 10 do 15 dni se bo po vsej Hercegovini pričelo z žetvijo ječmena. Računa se, da bo dal letos hektar okroglo 15 stotov pridelka. Vsekakor je od vseh žitaric ječmen najbolje obrodil, tako da se računa, da bo celokupna žetev v Hercegovini za 30% večja od lanske in da bo dala Hercegovina okroglo 1500 vagonov ječmena. Pšenična žetev v Hercegovini že nekoliko let pada. Tudi letos ji zaradi deževja seme preko zime deloma segnilo in je na teh krajih prevladala trava. Zaradi tega hektar ne bo dal več kakor 8 do 9 stotov zrnja. Zato žetev pšenice, čeprav ne bo slabša od lanske, ne bo skupno znesla več, kakor 1000 vagonov. Žetev se bo pričela koncem junija. V prehrani Hercegovine igra zelo važno vlogo v zadnjih letih krompir, ki uspeva pred vsem v planinskih krajih. Krompir že zori. Strokovnjaki sodijo, da bo krompir dal v Hercegovini letos okoli 3000 vagonov, dasi je mraz pomoril okoli 80 ha s krompirjem posejane zemlje.

= **Povečanje rafinerije sladkorne tovarne v Bijelem Manastirju.** Sladkorna tovarna v Bijelem Manastirju, ki je last državne veleposestva v Belju, bo razširila svojo rafinerijo tako, da bo lahko izdelovala tudi sladkor v kockah.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 24. junija. (S primo Nar. banke): Amsterdam 2960'30—2974'90, Berlin 1752'05—1765'93, Bruselj 736'33—741'39, Curih 1424'22—1431'29, London 214'41—216'47, Newyork 4317'16—4353'47, Pariz 287'96—289'40, Praga 182'04—183'15, Trst 359'96—362'04.

Curih, 24. junija, Beograd 7, Pariz 20'22, London 15'09, Newyork 305'5, Bruselj 51'75, Milan 25'25, Madrid 41'90, Amsterdam 207'85, Berlin 123'20, Dunaj 57'35, Stockholm 77'80, Oslo 75'80, Kopenhagen 67'35, Praga 12'79, Varšava 57'75, Atene 2'90, Carigrad 2'48, Bukarešta 3'05, Helsinki 6'66, Buenos-Aires 0'8075.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, 24. junija. Inv. pos. 1921 80—81, Bler 7% 75—76, Bler 8% 65—66, Obv. drž. hip.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petinista vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakmah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

PROTI KURJIM OČESOM. Kdor si želi boljšega pedikerja, je na razpolago cenjenemu občinstvu pediker A vbeij, kopalnišče Okrožnega urada, Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Naznanilo.

Usojam se vljudno naznaniti, da sem zopet otvoril svojo tehnično pisarno v Slomskovi ulici št. 19, telefon 25-27 in pričel samostojno voditi gradbeno podjetje.

Sprejemam v izvršitev vsa v gradbeno stroko spadajoča dela, kakor poprave in adaptacije stanovanjskih in trgovskih hiš vseh vrst, tovarn itd. Zaradi nizkih cen materiala in delavskih mezd bom izvrševal vsa dela po konkurenčnih cenah. Kakor doslej, se bom tudi v bodoče še bolj potrudil, da bom svoje cenjene naročnike zadovoljil s preciznim in solidnim delom. S strokovnimi nasveti, osnutki in proračuni sem vedno brezobvezno drage volje na razpolago.

Vsem starim in novim naročnikom se najtopeje priporoča

Ivan Bricelj, pooblaščen graditelj.

banke iz l. 1921. 72—73, Agr. obv. 1921. 45—46, Begl. obv. 61—62, Obv. stab. pos. 1931 80—82, Zagreb, 7% investicijsko posojilo 81 n, Vojna škoda kasa 365—368—360—362, julija 364 n, avgust, september, oktober 364—368, 7% Bler. 65—65'25—65, 8% Bler. 76 r, 6% beglučke obv. 63'50—64'50—65, Dunaj-Zagreb clear. 872'50—882'50—877'50, Dunaj-Beograd clear. 878'50—868'50, Grčija-Zagreb clear. 38'40—39'10—38'75, Grčija-Beograd clear. 37'85—37'15, Priv. klir. Lond.-Zagreb 233'45—235'05—234'25, Priv. klir. Lond.-Beograd 234'55—232'95, Priv. klir. Madr.-Zagreb 602—612—607, Priv. klir. Madr.-Beograd 650 pon., Trboveljska 112—125, Sefer, Osijek 135—160, 7% stab. pos. v Parizu 83'50 r.

Beograd, 24. julija. 7% drž. investic. pos. 82, 4% agr. obv. 47'25—46'75, 7% stab. pos. v Parizu — (82), 6% beglučke obv. 65—64 (64'50), Vojna škoda 368—366 (366'75—365), ultimo julij 367—365, ultimo avgust 368—366 (367), ultimo september 368—366 (367—363), ultimo oktober 368—366 (368—365'50), ultimo november 369—367, 7% Bler 66—65'50, Narodna banka, ponudba 5800 (5720), Agr. priv. banka 225'50—223'50.

BLAGO

Ljubljana, 24. junija. Korusa: franko vagon bačka postaja 79—81, franko vagon banatska postaja 77—79. Oves: franko vagon slavonska postaja 108—110. Pšenica: franko vagon bačka postaja 138—143, banatska postaja 137—140. — Moka: pšenična Og, banatska postaja 225—235, pšenična Og, bačka postaja 220—230, pšenična 2, bačka postaja 200—210, pšenična 5, bačka postaja 180—190. Otrobi: pšenični, franko vagon, bačka postaja 100—105.

Novi Sad, 24. junija. Pšenica: Bačka potiska 127—132, Slavonska 128—130, Sremska 125—127, Bačka 124—127, Banatska 120—127. Oves: neizpremenjen. Rž: ne notira. Ječmen in korusa: neizpremenjena. Moka: bačka in banatska og in ogg 195—217'50, št. 2 175—197'50, št. 5 155—177'50, št. 6 135—157'50, št. 7 112'50—122'50, št. 8 87'50—90. Fiziol: neizpremenjen. Otrobi: bački in sremski, juta vreče 83—85, banaški, juta vreče 84—86. Tendenca mirna. Promet srednji.

Chicago, 24. junija. Pšenica: julij 79'5, sept. 80, dec. 82'25. Korusa: julij 80'75, sept. 74'875, dec. 62'75. Oves: dec. 36'5. Winip. pšen.: julij 82, avgust 82'375.

Radio

Torek, 25. junija

Ljubljana: 12.00 Iz daljne Španije (plošče), 12.45 vreme, poročila, 13.00 čas, obvestila, 13.15 narodna pesem v orkestralni obliki, izvajajo Radio-orkester, 14.00 vreme, spored, borza, 18.00 otroška ura, mali harmonikar Edo v šramlu igra, 18.40 čas, poročila, vreme, spored, obvestila, 19.00 samospevi g. Lukmana Slavka, 19.13 nacionalna ura. Predava g. dr. Berce o temi »Več državljanske zavednosti«, 20.00 Celjski večer, 21.30 čas, poročila, vreme, spored, 22.00 v valčkovem tempu okoli sveta z Radiorkestrom, 22.30 angleške plošče. Konec ob 23.00. Zagreb: 19.25 kulturne vesti, 20.30 vokalni solo, 21.00 recitacije, 21.15 celistični koncert, 21.45 recitacije, 22.00 poročila, 22.15 pesmi in romane.

Beograd: 18.30 klavirski koncert, 19.00 plošče, 20.00 operni pevci pojo, 22.30 narodne pesmi

Tuje postaje

Berlin: 20.45 Chopinove klavirske skladbe; Beromünster: 21.00 ura valčkov; Bratislava: 20.50 orkestralni koncert; Breslau: 20.45 radio orkester; Brno: 20.30 narodni plesi, 21.45 jugoslovanske romane; Budapest: 21.35 orkestralni koncert; Deutschlandsender: 20.45 za zabavo in ples; Frankfurt: 20.45 Večer pesmi, mladiški zbor; Hamburg: 20.45 vojaška godba; Huizen: 21.45 orkestralni koncert; Leipzig: 22.30 pester koncert; Luxemburg: 21.30 vokalni solo; Trst: 20.50 Lombardova opereta »Zaljubljena hiša«; München: 20.45 simfonični koncert; Paris: 20.45 večer popevk; Praha: 20.40 življenjepis Havlička Borovskega, 21.30 Hippolyte v gorovju, komična opera, 22.15 plošče, 22.45 angleška odaja; Rim: 21.50 Sv. Frančišek glasbenik; Strsburg: 20.30 Chabrierjeva opera »Zvezda«; Stuttgart: 22.30 pester koncert; Varšava: 22.40 Sere-nade; Dunaj: 22.25 Salzburške slavnosti.

Naročajte
„Glas
naroda“!

»FRANDE«

F. K. Derenda, Ljubljana
Gradišče 2, pri Minski cerkvi
Oblike po meri se izgotavlja brezhibno!

Gospodarske vesti

= Kongres mednarodnih trgovskih zbornic, v ponedeljek se je pričel v Parizu kongres mednarodnih trgovskih zbornic. Prisostvuje mu

nad tisoč delegatov iz vseh držav Evrope in Amerike, Kitajske, Japonske, Avstralije in Britanske Indije. Na dnevnem redu kongresa so poleg drugih vprašanj predvsem problem organiziranja produkcije in izmenjave dobrin in kapitala. Veliko pažnjo se posveča tudi vpra-

V najvišji planinski koči na svetu

(Pod Elbrusom v višini 5300 m)

(Nadaljevanje. Ponatis prepovedan.)

Od Terskola proti centralnemu grebenu Kavkaza je morda še slabo uro hoda do pravega vznožja. Tik ob vznožju smo zopet srečali Balkare, ki so pasli krave. Bivali so v primitivnih lesenih kolibah, ki pa jim služijo samo čez poletje. Preko zime se vrnejo v Terskol ali še nižje doli v Tegenikli. Tudi blizu teh kolib taborijo ruski turisti in preživljajo tu svoje počitnice. Končno je bilo doline Baksana konec in začela se je pot strmo navkreber. Dolino zaključujejo amfiteatralno ledeniške morene, višje gori preidejo v prave ledenike. Desno od nas se je dvigal Elbrus, levo pa spupina vrhov, ki jim pravijo Dongus-orun

Grobovi na Krugozoru

(4468 m) in najlepši vrh v Kavkazu, znani Ušba, z dvojnimi vrhom, od katerih je eden visok 4698 m, drugi pa je 4 m nižji.

Naš cilj tega dne je bil doseči planoto »Krugozor«, ki leži nekako 3000 m nad morjem. (Slika 3.) Na tej planoti je oskrbovana koča, ki pa deluje šele par let. Beseda Krugozor sama pove, da se s te planote »zre v krogu« okoli sebe najzanimivejše dele centralnega Kavkaza. Pot do Krugozora navzgor je zelo lahka, kajti ves čas stopaš med senožeti po lepi zlozni stezici. Ko smo se vzpenjali navzgor, smo celo srečali mlado Rusinjo, ki je vodila majhnega konja za uzo navzdol. Šla je iz spodnjega tabora na izlet na Krugozor in je ves čas navzgor jahala. Saj so tudi vso našo prtljago, nahrbtnik, cepin in smučke nesli do Krugozora in še dalje navzgor potrpežljivi oslički, ali kakor jih je neki Dunajčan krstil »vierbeinige Genossen«. Naš vodnik, o katerem vem samo to, da smo ga klicali »Zorž«, nas je vedno nazival »Genossen«. Govoril je dobro nemški, kajti bil je iz Moskve, kjer se je preko zime bavil z muziko, igral je v operi rog. Poleti pa je spremljal inozemske turiste po Kavkazu in jim delal družbo. Ker nas je smatral za »tovariše«, nas je v nemškem jeziku klical kot »Genossen in odtod so dobili tudi oslički gornji naslov.

V koči na Krugozoru smo prespali eno noč v zelo udobnih posteljah. Oskrbnik je neki Jakob, po rodu Litvanec, ki govori zelo dobro nemški. Ker bi bil prenos drv z doline predrag, kuhajo vse na petroleju. Dve brhki postrežnici gresta turistom zelo na roko, le škoda je, da brbljata samo po rusko. Istega večera smo se posvetovali o nadaljnjem vzponu. Naslednjega dne bi morali doseči višino 4000 m, kjer je med skalovjem zasilna neoskrbovana koča, imenovana »koča 11«. Po pripovedovanju je tu svoj čas počivalo 11 turistov, ki pa se niso več vrnil. Zajel jih je snežni vihar in baje jih niso nikoli več potem videli.

Kakor vedno, se je tudi tedaj pojavilo

nesoglasje in je prišlo celo do zelo ostrih besed. Najbolj je rohnel neki starejši Dunajčan v svojem dunajskem žargonu »wo wollen's denn hin in aller Früha, der Elbrus rennt uns ja nicht davon, bedenken's dass einige alte Herren da sind die von Narran krank geworden sind, wir haben unsere Kräfte im Kriege gelassen, junge Männer sie wissen nicht was Bergsteigen ist.« itd. Vsa družba se je razdelila v dva tabora. Mlajši so zahtevali odhod na vse zgodaj in takojšen naskok na Elbrus, starejši pa so predlagali »noch ein pissel trimieren und sich an die verdünnte Luft angewöhnen«. Že itak slabo razpoloženje so poslabšali še temni oblaki, ki so se valili z zapada in naznanjali prihod slabega vremena. Nad vsemi pa je vladal strah pred višino 5629 m. Neprijetno so vplivali na nas tudi trije grobovi (slika), ki leže ne daleč od koče. Nekdaj so se trije turisti ponesrečili in zmrznili. Rešilna ekspedicija jih je našla in prenesla na Krugor, kjer so pokopani. Namesto križa imajo velik železni cepin. Končno smo se odločili, da se ločimo v dve grupi »junge und alte Herren«. Mlajši odrinejo na vse zgodaj, starejši pa »se ozdravijo«, kasneje. Toda preko noči je nastala nevihta, dež je začel padati in tako pokvaril mlajšim njihov odločni odhod.

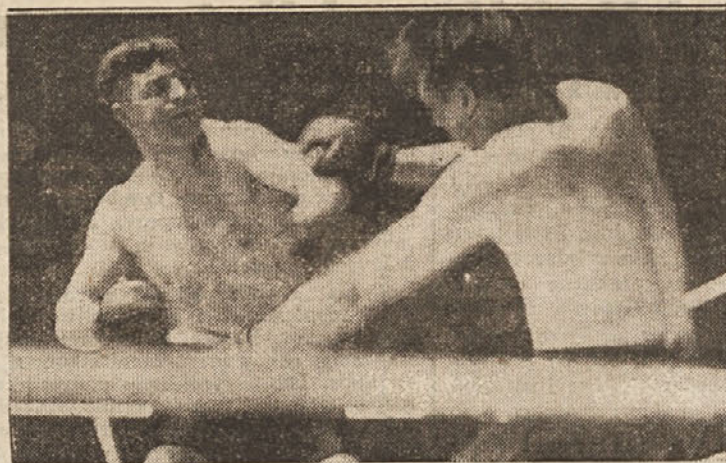
Okoli 10. ure naslednjega dne se je nekoliko zjasnilo in vsa družba je skupno definitivno krenila na pot. Pot vodi spocetka preko stranskih moren vse do ledenika (slika). Pričelo je zopet po malem pršiti in na ledu nas je oblak zajel v svoje okrilje. Tisti godrnjavi Dunajčan je z vso jezo zasadi cepin v led in vzkliknil »bis hieher und nicht weiter« in naredil križ čez Elbrus. Kljub oblaku smo ostali hoteli na vsak način naprej, kajti vodnik je dobro

Začetek ledenika pod Elbrusom

poznal pot in bi kočo našel tudi v megli. Res smo se napotili naprej, toda naenkrat nova zapreka. Čez noč je na gornjem delu ledenika zapadel sneg in oslički niso mogli naprej, ker se jim je pod tenkimi nožicami pregloboko vdiral. Da bi vso prtljago vzeli na svoje rame, nam ni kazalo, ker je vsak čul svoje moči za najvišje višine, kjer napade človeka že itak otežujoča gorska bolezen. Da bi šli brez prtljage naprej, tudi ni šlo, kajti kdo ve kdaj pridejo nosači za nami. Čakati na zboljšanje vremena gori v zasilni koči na višini 4000 m ni prijetna zadeva, če pomislimo, da se v koči nič ne kuri in da nismo imeli preveč hrane s seboj. Ni preostajalo drugega kot vrniti se nazaj na Krugozor. (Dalje prih.)

Gotovo ne boste pozabili poravnati naročnine!

Pierre Charles ostane mojster evropske atletike
Borba Hower-Charles je končala po hudem boju s popolno zmago Charlesa (na desni)

Razdalje ni več, skrivnost izgineva

Ej, saj še ni tako dolgo, ko je človek z nekakšno pobožnostjo hranil sliko sorodnika ali prijatelja, ki je živel v tujini. Zdaj že lahko govorimo z njim. Razdalja je izgubila svoj tajinstveni pomen. Kje je bila nekdanja Amerika?! Danes je še vprav tam in vendar — ni tam. Sediš v sobi, v Ljubljani recimo, ali pa tudi kje v samotni gorski vasi, pa se domišliš kogarkoli daleč onkraj morja. Koncert imajo tam in tvoj znanec, prijatelj, sin, hči ali žena nemara nastopa na tem koncertu. Radio imaš, zasučesh gumb in nevidna sila ti prikljče v sobo prijateljev glas, hčerko pesem ali glasbeno umetnost tvoje boljše polovice.

Razdalje ni več. Izginiti je morala in se ukloniti vseobsegajoči sili človekovega duha. Cel teden je nekdanj trajalo, preden je vladar izvedel o uspehih ali neuspehih orožja, če se je njegova vojska kje vojskovala. Danes lahko v Evropi sledi boju, ki divja kje v Ameriki ali v Avstraliji. Lahko sliši roهنenje topov in lajanje strojníc, lahko ga pretresa groza smrtnih krikov in radostni vriski zmagovaljva.

Razdalje ni več in je bo zmeraj manj. Doselej smo lahko kljub razdaljam prikljčali samo glas, poslej bomo poleg tega videli tudi slike. Človeški duh ne miruje in vsako novo

odkritje tehnične vede je samo vzpodbuda za nadaljnja čuda. Inženjerji, ti neumorni čarovniki moderne dobe, so že premagali začetne težave in z najnovejšimi poskusi potrdili domnevo, da bomo v kratkem gledali pokrajine in ljudi brez ozira na razdalje, ki nas loči od njih. Posebna priprava nam pričara med telefoniranjem sliko tistega, ki z njim govorimo. Srečni zaljubljenici, ko se jim ne bo več treba potikati po samotnih stezicah. Kar telefon v roke in ljubezenski sestanek je »aranžiran« z vsemi neškodljivimi pritiskalnimi vred. Poslovni ljudje bodo odslej lahko nadzirali mimiko in fiziognomijo svojih tovarišev. Treba bo več kot židovske spretnosti, da se bo mogel kdo vzlic temu potajiti in kazati vljuden obraz, ko bi morda najrajši tepel in grizel.

Tajinstvenost, skrivnost je s to iznajdbo obsojena na smrt. Brhke ljubljence svojih preskrbnih mamic, žena, ki je »vedno in edino samo Tvoja zvesta«, vse bo mogoče v sliki poklicati po telefonu. In če bo glas skušal kaj olepšati in zakriti, bo spremljajoča slika brezobzirno razgalila resničnost.

Nikar pa nič žalosti radi tega. Svet bo še vedno ostal tajinstven. Če bodo te skrivnosti odstranjene, si bomo pač poiskali novih.

— »Je že res, da ne znam svirati, vendar je tako zabavno preganjati vrabce s češnje.«

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Wolff je zahrkal: »Julija, koliko denarja je poslala gospa temu človeku? Sto kron? Nekaj se tu ne ujema. Če bi bil to res Quido, bi mu ali ne bila sploh ničesar poslala, ali pa, če bi se bila vendarle k temu odločila, bi mu bila poslala izdatnejšo podporo. Sicer pa — ali ste iskali vizitnico?«

»Seveda,« je odgovoril gospod Astenburg. »Toda nismo je našli. V košarici za vizitnice je ni. Tudi na mestovžu je nismo našli. Sicer pa Julija misli, da jo je Marketa dela v ovojko, ki mu jo je poslala.«

Tedaj pa je Doris, ki je doslej sedela, ne da bi zinila besede, in nekam čudno brezčutno, planila pokonci ter vzkliknila: »Bernard, kaj se godi s teboj?« Bernard je bil res tako blede, da je bilo to videti tudi pri umetni svetlobi. Le za trenotek ga je prepričala očetova gorečnost in verjel je, da je bil to vendarle Quido. Toda Wolffova opazka ga je spet obrnila k Letzu. Ni moglo biti dvoma. Po Letzu si je njegova zadeva izsilila novo žrtev, peto po številu in največjo, kar se tiče važnosti za Bernarda. Skoraj omedleval je. Obstopili so ga, brizgali mu na sence kolinsko vodo in Julija mu je prinesla čajsko konjaka. Pripisovali so to naporom na potovanju in predvsem seveda temu, da je bil Ritin ljubljeneec in da jo je ljubil bolj kot kogarkoli drugega. »No, no,« je rekel ljubeznivo oče, ko je nekoliko oživel, »za danes je ena žrtev dovolj. Potolazi se, mama bo gotovo ozdravela.«

2.

Naslednji dan je napravil Bernard dva brezuspešna poskusa: priti k Riti in izslediti majorja Letza.

Zgodaj zjutraj se je odpeljal v Veleslavin, toda k materi ga niso pustili. Ni prišel dalje kot v čakalnico, kjer mu je izjavil zdravnik, da je najmanj en teden ali dva popolnoma izključeno, da bi koga pustil h gospe. Zanesljivo bo ozdravela, toda zato je prvi pogoj, da ji preidejo spomini na vse, kar bi moglo kakorkoli privedi njeno domišljijo v zopetni stik s tem, kar jo je tako razburilo. Okolnost, da se k temu ne vrača, niti kadar čuje, niti kadar spi, je zelo ugodna, toda prav zato se mora preprečiti vse, kar bi moglo povzročiti, da bi se na to spomnila. Zdaj preživlja lepo mladost, je otožna, toda prijazna in edino, kar jo vznemirja, je predstava nekih žab. Na vsakega, kdor pride k njej, bojazljivo kliče, da naj pazi vendar na žabice. Morda si misli, da so okrog nje in da bi jih mogli ljudje pohoditi.

Bernard je odšel iz sanatorija zelo zamišljen. Besede žabice in to predstavljanje mu je nekaj pravilo. Na nekaj ga je to spominjalo in slutil je, da je z vsem tem v neposredni zvezi. Ko je nekaj minut premišljal, se mu je izjasnilo. To je bilo res nekaj, v čemer je igral vlogo, toda to je bilo že davno. Pred mnogimi leti (v resnici je bilo to komaj pred štirinajstimi leti; toda Bernard se je v vojni tako postaral, da se mu je zdelo, kakor da se je to odigralo pred davnimi leti) ga je vzela mati s seboj na obisk k teti Franciški — tisti, ki jo je imela v mislih, ko se ji je včeraj bledlo v heidelberški Kačenki — ki se je zdravila v Marijanskih Laznih. Na večer so šli na izprehod. Bilo je po dežju in po potih je kar mrgolelo mladih žabic. Bernard je bojazljivo pazil, da ne bi katere pohodil; tudi Rita je gledala na pot. Teta pa je korakala kar brezobzirno in je tu pa tam katero pohodila. Bernard jo je na to opozoril in teta mu je obljubila, da bo pazila. Toda čez nekaj časa se je spet tako razgovorila, da je pozabila na obljubo. Slednjič je to Bernarda tako razburilo, da jo je začel brcati v noge.

Bilo mu je popolnoma jasno, zakaj se v Ritinih predstavah pojavljajo ravno te žabice. Prišle so ji na misel v trenutku, ko ji je major Letz naslikal njegovo zverinsko podobo, žalostni kontrast, od katerega ni bilo povratka k boljši minulosti.

Letza je iskal iz vzrokov, ki mu samemu niso bili dovolj jasni. Temna, divja besnost, ki se je v njem prebujala, kadarkoli se je spomnil na tega človeka in ki je klicala po utešitvi, je bila samo eden izmed teh vzrokov. Ena skrajnost njegovih misli je bilo hrepenenje, zadaviti tega lopova, druga pobožna želja, da bi ga čudežno prisilil, da se vrne še enkrat v njegovo hišo in izjavi Riti, da si je vse, kar ji je bil povedal, samo izmislil. Pot ga je naravno peljala na evidenčni oddelek policijskega urada. Toda tam so mu rekli, da major Letz, ki je bil odjavljen na koncu aprila, ni več v seznamu. »Ampak to ni mogoče,« je ugovarjal Bernard, »saj sem ga te dni sam večkrat videl.« Uradnik temu ni ugovarjal, toda to je pomenilo le, da stanuje kje »na črno«, kakor se to čisto dogaja, da bi se njegovo bivališče moglo najti samo slučajno.

Bernard je brez obotavljanja sklenil, da bo sam poizvedoval po njem. Začel je tako, da se je pojavljal na znanih cestah. Hodil je po Vaclavskem trgu, strážil v Krakovski ulici ter se potikal okrog doma. Toda kakor da se je vrdla zemlja pod majorjem Letzem. Bernard je hitro poobedoval in se vrnil spet na ulico. Zvečer je bil že do smrti utrujen in komaj je pojedel, je začel pri mizi kloniti glavo. Pustili so ga; prebudil pa se je sam čez pol ure ter se je čutil tako osveženega, da je spet začel iskati. Vse odurne živali lezejo iz svojih lukenj, ko se stemni, Letz menda ne bo izjema.

Naročajte in čitajte „Glas naroda“!